

Regionale vækst- partnerskaber

Juni 2012

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
Forord.....	3
Regeringen og Vækstforum Nordjylland.....	5
Regeringen og Vækstforum Hovedstaden.....	17
Regeringen og Bornholms Vækstforum.....	28
Regeringen og Syddansk Vækstforum.....	38
Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland.....	50
Regeringen og Vækstforum Sjælland	64

Forord

I forsommeren 2012 har ministeren for by, bolig og landdistrikter, ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser og jeg holdt en række møder med formandskaberne for hver af de regionale vækstfora.

Det er mit indtryk fra møderne, at der er igangsat mange gode aktiviteter i regionerne, og at der arbejdes meget seriøst med at skabe vækst og erhvervsudvikling med afsæt i de særlige udfordringer og muligheder, der er i de enkelte regioner.

På møderne er der indgået regionale vækstpartnerskaber med en række initiativer, som vækstfora og regeringen vil gennemføre for at styrke vækst og erhvervsudvikling i de enkelte regioner.

De enkelte aftaler kan studeres nærmere på de følgende sider.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ole Sohn', is positioned above the printed name.

Ole Sohn
Erhvervs- og vækstminister

De regionale vækstpartnerskaber er indgået af erhvervs- og vækstministeren på vegne af regeringen. Følgende ministerier har bidraget til udformningen heraf:

Beskæftigelsesministeriet

Erhvervs- og Vækstministeriet

Finansministeriet

Klima, Energi og Bygningsministeriet

Kulturministeriet

Miljøministeriet

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter

Ministeriet for Børn og Undervisning

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Transportministeriet

Udenrigsministeriet

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Regeringen og Vækstforum Nordjylland

11. april 2012

Indledning

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring, som ikke alene skyldes den aktuelle krise, men også at den danske konkurrenceevne er forringet gennem en årrække. Det er derfor en central prioritet, at Danmark kommer tilbage som en konkurrencedygtig spiller på de globale markeder og er et attraktivt investerings-, udviklings- og produktionsland.

Dette understreger vigtigheden af en offensiv erhvervs- og vækstpolitik.

De generelle vækstvilkår skal forbedres. Det gælder fx i forhold til arbejdsudbud, uddannelse, adgang til kapital, konkurrence, forskning, innovation og infrastruktur.

Samtidig skal der fokuseres på de specifikke vækstvilkår på områder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer. Det kan fx være på områder, hvor der er udsigt til en stigende global efterspørgsel, og hvor vi samtidig kan løse vigtige globale samfundsudfordringer inden for fx sundhed, klima og miljø.

Regeringen og Vækstforum Nordjylland er enige om at sikre en stærk og koordineret sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne har på den baggrund indgået et regionalt vækstpartnerskab. Med vækstpartnerskabet ønsker regeringen og vækstforum et styrket samarbejde om indsatsen for vækst og erhvervsudvikling i Region Nordjylland, herunder om udvalgte indsatser, der har særlig prioritet i vækstforums erhvervsudviklingsstrategi ”Vækst og Balance” for 2010-2014.

Vækstpartnerskabet indgås inden for de eksisterende økonomiske og administrative rammer.

Vækstforum Nordjylland, erhvervs- og vækstministeren, ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser samt ministeren for by, bolig og landdistrikter har i forbindelse med indgåelse af vækstpartnerskabet drøftet de erhvervs- og vækstmæssige udfordringer og muligheder i regionen, herunder:

- Vækstforums hidtidige indsats for vækst og erhvervsudvikling, herunder de resultater vækstforum har opnået siden kommunalreformen i 2007. Vækstforum beskrev blandt andet sit syn på udviklingsmuligheder på energiområdet, inden for den maritime sektor og inden for intelligente transportsystemer
- Indsatsen for at fremme det erhvervsmæssige potentiale på sundheds- og velfærdsområdet
- Perspektiverne i et styrket samarbejde mellem vækstforum og LAG’erne om erhvervsindsatsen i landdistrikter og yderområder
- Vækstforums arbejde med regionale styrkepositioner, uddannelse samt samarbejdet herom. Parterne drøftede blandt andet incitamenter til at sprede viden fra universiteter til regionens virksomheder samt mulighederne for at fastholde en kvalificeret arbejdsstyrke i regionen, herunder at fastholde højtuddannede samt adgang til risikovillig kapital.

Nedenfor beskrives udvalgte indsatser for vækst og erhvervsudvikling, som parterne vil samarbejde om inden for rammerne af vækstpartnerskabet.

1. Evaluering af kommunalreformen

Med kommunalreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007, blev den offentlige sektor i Danmark omorganiseret. Der blev etableret et nyt kommunalt og regionalt Danmarkskort og gennemført en ny opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner – også på erhvervsområdet.

De regionale vækstfora blev oprettet i forbindelse hermed og har som led heri haft ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Vækstforaene har til opgave at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi med afsæt i regionens erhvervspecialisering og rammevilkår. Med afsæt i strategien indstiller vækstfora til regionsrådet om anvendelsen af de midler, regionen har afsat til erhvervsformål og indstiller til staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

Regeringen vil foretage en evaluering af kommunalreformen og den nuværende arbejdsdeling mellem kommuner, regioner og stat. Dette omfatter blandt andet regionernes opgave vedrørende regional udvikling, herunder den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Med henblik på at evaluere kommunalreformen på erhvervsområdet er der nedsat en arbejdsgruppe med Erhvervs- og Vækstministeriet som formand og med deltagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, KL og Danske Regioner. Der sættes som led i evalueringen fokus på opgavefordelingen i erhvervsudviklingsindsatsen, evaluering af de regionale vækstforas indsats, udgifter til administration, regionale udviklingsplaner samt evaluering af kommunernes virksomhedsrettede sagsbehandling.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund aftalt, at Vækstforum Nordjylland blandt andet vil bidrage med information og data til brug for en evaluering af indsatsen for vækst og erhvervsudvikling, der bl.a. skal belyse de regionale vækstforas anvendelse af erhvervsudviklingsmidler (EU's strukturfondsmidler samt regionale midler), herunder om der med kommunalreformen er skabt grundlag for en mere strategisk, sammenhængende anvendelse af disse midler.

Danmarks Vækstråd vil blive inddraget i relevant omfang.

2. Styrket samarbejde på udvalgte erhvervsområder

Parterne er enige om et styrket samarbejde om indsatsen på udvalgte erhvervsområder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer.

Regeringen vil på udvalgte erhvervsområder nedsætte vækstteams, der skal udarbejde anbefalinger til regeringen om indsatser, der kan styrke væksten inden for det konkrete erhvervsområde. Der er indtil videre nedsat vækstteams på 4 områder: Vand, bio & miljøteknologi, Kreative erhverv · design, Det Blå Danmark og Sundheds- og velfærdsløsning.

ger. Der er endvidere foreløbigt planlagt at nedsætte vækstteams på yderligere tre områder: Klima og energi, Fødevarer samt Turisme og anden oplevelsesøkonomi.

Det er aftalt, at vækstforum som bidrag til de enkelte Vækstteams arbejde vil:

1. Bidrage med kortlægning af erhvervsmæssige styrker i regionen inden for erhvervsområderne
2. Beskrive vækstforums hidtidige indsats inden for erhvervsområderne
3. Give eventuelle indspil til, hvad der ses som vækstbarrierer inden for erhvervsområderne

Regeringen vil i forlængelse af de enkelte vækstteams anbefalinger udarbejde handlingsplaner, som kan forbedre vækstvilkårene på erhvervsområdet. Danmarks Vækstråd, hvor blandt andet formændene for hvert vækstforum har sæde, vil blive hørt i forbindelse med arbejdet. Regeringen vil drøfte samarbejdsmuligheder i forbindelse med udmøntningen af handlingsplanerne med de regionale vækstfora på relevante områder.

3. Erhvervsmæssigt potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet

Parterne er enige om at styrke samarbejdet om det erhvervsmæssige potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet. Der er allerede igangsat en række initiativer på området både i regionalt regi og i regi af blandt andet Fornyelsesfonden. De hidtidige erfaringer og resultater herfra vil blive formidlet til vækstteamet for Sundheds- og velfærds løsninger, som en del af grundlaget for deres arbejde på området, jf. initiativ 2.

Derudover er flere nye, større projekter på området på vej til at blive realiseret. Staten og regionerne vil i de kommende år investere mere end 40 mia. kr. i nye sygehuse og modernisering af eksisterende. For at udnytte det erhvervsmæssige potentiale i forbindelse hermed har Fornyelsesfonden og vækstforaene for Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark, Sjælland og Hovedstaden etableret et partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation med et budget på 100 mio. kr. Partnerskabets midler udmøntes i 2012-2013 og har til formål at udvikle fremtidens sygehusløsninger i et tæt samarbejde mellem offentlige myndigheder og private virksomheder. Der vil som led heri fx kunne støttes udvikling af nye løsninger inden for fx telemedicin, robotteknologi og logistik. Regeringen og Vækstforum Nordjylland er enige om at følge aktiviteterne i partnerskabet for sundheds- og sygehusinnovation tæt.

Endvidere vil regeringen og en række private og regionale parter i foråret 2012 etablere et markedsføringskonsortium, der skal styrke kendskabet internationalt til Danmarks erhvervsmæssige styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærds løsninger. Vækstforum opfordres til at bidrage med erfaringer og viden på området.

Vækstforum Nordjylland har allerede i en årrække gjort interessante erfaringer omkring sundhedsinnovation. For det første fra 2009 vedrørende medarbejderdreven innovation på regionens sygehuse og udvikling af produkter og virksomheder i forlængelse heraf i regi af "Idéklivningen". For det andet fra 2011 omkring etablering af en erhvervspark for udviklingsorienterede virksomheder inden for sundhedsteknologi i samarbejde mellem universitet, region, kommuner og regionale virksomheder (EIR, Empowering Industry & Research). For det tredje omkring etablering af en "one stop shop" for virksomheder, der gerne vil arbejde med sundhedsinnovation, herunder særligt i relation til det nye sygehus-

byggeri. Endelig er der i 2012 taget initiativ til Danmarks første tværsektorielle fuldskala-forsøg omkring Telehomecare, ”TeleCare Nord”, med fokus på kronisk syge patienter, i første omgang KOL.

Vækstforum bidrager derfor gerne med erfaringer og viden på området.

4. Akvakultur og fødevarer

Parterne er enige om et samarbejde inden for akvakultur. Region Nordjylland har fået udarbejdet en rapport om *Udviklingsperspektiver for Akvakultursektoren i Region Nordjylland*, der peger på tre hovedindsatsområder: Landbaseret, recirkuleret opdræt, skaldyrsopdræt samt maritimt og offshore opdræt. Dansk Skaldyrcenter er med Finansloven for 2012 blevet styrket, og DTU forhandler pt. sammenlægningen med Dansk Skaldyrcenter. Det forventes at styrke videngrundlaget inden for bl.a. muslingeopdræt og muslingeproduktion i Danmark med særligt fokus på muslingesektoren i Limfjorden.

Fødevareministeriet forventer i 2012 at udarbejde en generel forvaltningsplan for fiskeriet i og uden for Natura 2000-områderne i Limfjorden, hvor der vil indgå en styrkelse af forskningsindsatsen vedrørende muslingeproduktion og opdræt.

Regeringen og Vækstforum Nordjylland vil på ovennævnte baggrund styrke samarbejdet inden for akvakultur. Region Nordjylland vil afdække den lokale og regionale interesse og forankring inden for ovennævnte hovedindsatsområder. Fødevareministeriet er åben over for en løbende dialog med Region Nordjylland og andre regioner med henblik på at viden og sparre om fx rammebetingelser, støtteordninger mv. i forhold til regionens udvikling af initiativer og indsatser på området. Andre relevante parter kan indgå i dialogen. Fødevareministeriet vil tage relevante elementer fra dialogen med i det videre arbejde i blandt andet Natur- og Landbrugskommissionen.

Et konsortium med deltagelse af blandt andre Region Sjælland, Uddannelsescentret i Roskilde, Nordsøcenteret og Aalborg Universitet har i 2011 været med til at etablere Madkulturen, hvor ideer inden for madkultur og fødevarerinnovation kan løftes til konkrete initiativer. Madkulturen vil i samarbejde med vækstfora arbejde for at styrke den regionale identitet i fødevarer og vil blandt andet se på de regionale fødevareraktørers potentielle forretningsmuligheder i ”det ny nordiske køkken”, som oplever kraftigt stigende interesse på hjemme- og eksportmarkederne. Madkulturen går i dialog med vækstforum herom.

Det er aftalt at indlede samarbejdsrelationerne mellem Madkulturen og Nordjylland gennem igangsættelse af et konkret udviklingsprojekt, der tager udgangspunkt i Skaldyr som unik rå- og fødevarer fra Nordjylland. Dette i en national kontekst for større grad af bevidsthed, tilgængelighed og anvendelse.

5. Grøn omstilling

Det er regeringens mål, at halvdelen af Danmarks traditionelle elforbrug skal komme fra vind i 2020.

Erhvervs- og Vækstministeriet vil i dialog med de regionale vækstfora og Vindmølleindustrien belyse, hvordan vi samlet set bedst kan fastholde og udvikle Danmarks position på

vindmølleområdet. Parterne vil på grundlag heraf drøfte tilrettelæggelsen af den fremtidige regionale og nationale indsats på området.

Regeringen og vækstforaene vil desuden fortsætte det brede samarbejde inden for klima og energi. Samarbejdet vil blandt andet ske i regi af det kommende vækstteam "Klima og energi" og kan eventuelt omfatte implementeringen af energiaftalen fra marts 2012.

Vækstforum Nordjylland ser særligt frem til at samarbejde om initiativer, der kan bidrage til at realisere den regionale erhvervsudviklingsstrategi. De senere år har vækstforum blandt andet investeret i udviklingen af produktion af el inden for såvel vind, bølge og brint-teknologi.

6. Design og arkitektur

Regeringen og en række private og regionale parter vil i foråret 2012 etablere et design- og arkitekturkonsortium med base i Kolding. Konsortiet skal blandt andet koordinere markedsføringen af danske designløsninger og aktiviteter på eksportmarkederne. Efter etableringen af konsortiet vil vækstforum blive kontaktet med henblik på et samarbejde for at sikre forankring i hele landet.

Parterne er desuden enige om behovet for et øget videngrundlag om, hvordan design kan anvendes i virksomhedernes innovationsaktiviteter, hvor blandt andet "Arkitektur og design" på Aalborg Universitet har betydelig viden. Vækstforum og Dansk Design Center vil drøfte de hidtidige erfaringer i regionen og undersøge muligheden for at gennemføre designpartnerskaber mellem Dansk Design Center og regionens små og mellemstore virksomheder.

Kulturministeriet deltager gerne i udbredelsen af brugen af design med afsæt i en række tiltag på designområdet, der har et erhvervspolitisk fokus.

7. Turisme

Der er enighed om, at de regionale vækstfora inddrages i forbindelse med arbejdet med at formulere en national turismestrategi samt i at udvikle bæredygtig grøn turisme og kultur-turisme på grundlag af stedbundne potentialer.

De danske kystområder indeholder store natur- og landskabsværdier og kystturismen har stor betydning for Danmark og de danske yderområder og landdistrikter i særdeleshed. Kystturismen er imidlertid under pres, blandt andet fordi de traditionelle målgrupper – svenske og tyske børnefamilier – i stigende grad tager andre steder hen, som fx kan tilbyde billigere produkter. Der er imidlertid også store potentialer i kystturismen, som kan udnyttes via investeringer og øget samarbejde. Parterne har en fælles interesse i at styrke og effektivisere samarbejdet blandt kystturismens mange aktører. På den baggrund er Center for Kystturisme blandt andet etableret i et samarbejde mellem Erhvervs- og Vækstministeriet, Region Midtjyllands, Syddanmarks, Sjællands og Nordjyllands vækstfora samt Ringkøbing-Skjern kommune. Centeret har til formål at forestå analyser, videnindsamling, gennemføre udviklingsaktiviteter mv., der kan bidrage til, at kystturismens forskellige aktører kan træffe strategiske beslutninger på et mere kvalificeret grundlag. Parterne er enige om at følge aktiviteterne i regi af Center for Kystturisme tæt. Regeringen vil desuden arbejde for, at Center for Kystturisme efter dets etablering i foråret 2012 tager initiativ til at

få afdækket mulighederne for samarbejde med de lokale aktionsgrupper (LAG) om turismefremme. Vækstforum vil derudover give konkrete indspil til at forbedre koordinationen i udviklingen og markedsføringen af dansk kystturisme. Indspillene gives i regi af koordinationsgruppen om turisme.

8. Samarbejde mellem vækstfora og de lokale aktionsgrupper

Attraktive levevilkår og gode rammer for at etablere, drive og udvikle virksomheder er vigtige elementer i at fastholde en positiv udvikling uden for de større byer. Visse landdistrikter og yderområder formår at skabe flere positive udviklingstendenser end andre. Når dette er tilfældet, tilskrives det ofte evnen til at udnytte de lokale erhvervspotentialer, som blandt andet findes inden for fødevarer, oplevelsesøkonomi og turisme.

De lokale aktionsgrupper har til opgave at styrke levevilkårene i landdistrikterne og styrke den lokale jobskabelse, fx gennem investeringer i mikrovirksomheder. Parterne er enige om at arbejde for at øge sammenhængen mellem vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og de lokale aktionsgruppers investeringer i erhvervsudvikling, således at investeringerne i højere grad trækker i samme retning og bidrager til øget vækst og flere job i regionen. Som led heri vil Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter invitere relevante parter til dialog om erfaringerne med og mulighederne for at styrke samarbejdet mellem LAG og vækstfora, herunder hvordan lokale erhvervspotentialer kan identificeres, understøttes og eventuelt indgå i den regionale helhed.

Fødevarerministeriet vil desuden med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter fortsætte det tætte samarbejde med de lokale og regionale parter om udmøntningen af den såkaldte 280 mio. kr. pulje, hvor kommuner, regioner og lokale aktionsgrupper samarbejder om en udvikling af fødevarerhvervene, en styrket indsats for natur og miljø og udvikling af landdistrikter generelt. Parterne vil inden for det kommende år gøre status for resultater og perspektiver i samarbejdet herunder initiativer, der sikrer, at midlerne anvendes omkostningseffektivt.

Vækstforum Nordjylland har allerede før Grøn Vækst samarbejdet med LAG-erne stillet finansiering til rådighed for projekter, der passer til både den regionale strategi og LAG-strategierne. Endvidere er der gennemført regionale landdistriktsanalyser, der viser mulige udviklingsveje. Senest har Vækstforum iværksat et særligt virksomhedsudviklingsprogram for landdistrikterne, kaldet Yderlig Vækst.

9. Samarbejde om at styrke innovationskapaciteten

Regeringen og Vækstforum Nordjylland har allerede et tæt samarbejde i dag på innovationsområdet, blandt andet om indsatser i regi af Fornyelsesfonden og Rådet for Teknologi og Innovation, blandt andet om at etablere strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation, styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk, styrke smv'ers innovationskraft samt fremme samspil mellem den offentlige og private sektor.

Rådet for Teknologi og Innovation, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og de regionale vækstfora aftalte i februar 2011 at udarbejde en strategi for, hvordan man samlet set fra national og regional side kan skabe gode rammer for innovation, videndeling og vækst i innovationsnetværk og klynger, herunder at sikre et styr-

ket samarbejde og arbejdsdeling mellem det statslige og regionale niveau. Dette arbejde vil parterne gøre færdigt i 2012.

Regeringen vil fremlægge en innovationsstrategi, der har til formål at øge innovationskapaciteten og skabe en fælles retning for innovationspolitikken. Det er vigtigt, at innovationsindsatsen udfoldes på forskellige, men sammenhængende niveauer. Som led i arbejdet med innovationsstrategien vil regeringen tage initiativ til en dialog med vækstfora om samspillet mellem de statslige og regionale innovationstilbud.

Vækstforum Nordjylland har et stærkt fokus på innovation og blandt andet har en virksomhedsrettet regional innovationsstrategi, der motiverer virksomhederne til innovation. Ifølge Danmark Statistiks seneste måling har Nordjylland nu landets mest innovative virksomheder. Vækstforum bidrager og samarbejder derfor gerne om regeringens kommende innovationsstrategi.

10. Flere højtuddannede ud i virksomhederne

Ansættelse af akademikere skaber erfaringsmæssigt vækst i virksomhederne og har en positiv effekt på jobskabelsen for andre faggrupper. Mange små nordjyske virksomheder har dog ikke højtuddannede ansat. Samtidig er det vanskeligt for nyuddannede dimittender at finde et job i regionen, og et flertal af dimittenderne forlader Nordjylland i forbindelse med deres første job, og de kan være svære at tiltrække til regionen igen. Parterne vil derfor samarbejde om at få flere højtuddannede ud i virksomhederne.

Samarbejdet vil omhandle en koordineret indsats for at få virksomheder *motiveret* til at ansætte akademikere. Samarbejdet kan fx omfatte Vækstforum Nordjyllands Akademikerindsats, initiativerne i regeringens unge-pakke, som fx markedsføringsindsatsen og Videnpilotordningen, hvor Styrelsen for Forskning og Innovation vil bidrage til samarbejdet med informationsmateriale og deltage i informationsarrangementer om ordningen.

Endvidere vil parterne se på, om erfaringer fra Videnpilotordningen kan anvendes målrettet af jobcentrene til at få flere virksomheder, som ikke i dag har højtuddannede ansat, til at ansætte højtuddannede. Jobcentrenes indsats kan bidrage til at få volumen i antallet af nordjyske virksomheder, som ansætter en højtuddannet. Jobcentrene kan supplere Videnpilotordningen ved fx at fokusere på at få (højt-) uddannede med diplomuddannelse og bachelorer, som ikke kan søge under Videnpilotordningen i dag, ud i de nordjyske virksomheder via andre ordninger, som fx løntilskud og trainee-forløb. Styrelsen for Forskning og Innovation vil i 2012 invitere vækstforum og Beskæftigelsesregion Nordjylland til at drøfte den videre proces.

I forlængelse af samarbejdet vil parterne vurdere behovet for at udbrede best practise og metoder samt overveje mulige konkrete initiativer for at få flere virksomheder til at ansætte højtuddannede.

Inden for rammerne af de gældende regler blandt andet på beskæftigelsesområdet planlægger Vækstforum Nordjylland en regional isbryderordning, der skal bringe flere højtuddannede ud i erhvervslivet i regionen.

11. Adgang til risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har god adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Vækstforum Nordjylland overvejer at supplere den eksisterende regionale lånefond med en regional fond for risikovillig ejerkapital rettet mod iværksættere samt små og mellemstore virksomheder med vækstpotentiale.

Endvidere vil Vækstforum gå i dialog med Vækstfonden om at udvikle samarbejdet med Væksthus Nordjylland samt om hvordan kendskabet til Vækstfondens forskellige produkter kan udbredes og styrkes yderligere.

12. Investeringsfremme

Regeringen vil arbejde for at tiltrække udenlandske investeringer og skabe bedre rammer for udenlandske virksomheders investeringer i Danmark. Regeringen vil derfor nedsætte en arbejdsgruppe, der skal sikre en styrket og effektiv koordination af indsatsen for at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder i Danmark. Arbejdsgruppen skal bl.a. gennemgå modtage- og fastholdelsesindsatsen med henblik på at sikre, at den skaber de mest optimale forhold for de udenlandske virksomheder, herunder sikre bedre koordination mellem den kommunale, regionale og nationale indsats. Regeringen vil invitere Danske Regioner, Copenhagen Capacity, Foreningen Vestdansk Investeringsfremme samt KL til at deltage i arbejdsgruppen. Vækstforum inviteres til at bidrage med indspil til processen i form af beskrivelser af udfordringer samt forslag til løsninger.

Samarbejdet om den vstdanske investeringsfremmeindsats forventes fortsat i Foreningen Vestdansk Investeringsfremme (FVI) som et fælles projekt mellem de vstdanske regioner. De vstdanske regioner og Invest in Denmark under Udenrigsministeriet har med FVI skabt en arbejdsdeling, hvor man regionalt forestår modtageapparatet i Danmark samt kortlægningsopgaver og klyngeudvikling, mens Invest in Denmark forestår marketing og salgsarbejdet i udlandet via medarbejdere på udvalgte danske repræsentationer i Asien, Europa og Nordamerika. Foreningen Vestdansk Investeringsfremme har ansat ni regionale projektledere i Vestdanmark, som er fuldt integreret i Invest in Denmark's organisation. I 2012 skal der aftales en forlængelse af samarbejdet.

13. Adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomhed

Det skal være attraktivt at drive virksomhed i Danmark, og derfor er det også vigtigt, at der blandt andet er god adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomheder i alle egne af landet, herunder i landdistrikterne. Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chance for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder. Samtidig betyder globaliseringen, at de danske virksomheders vækst- og fremtidsmuligheder i stigende grad afhænger af eksport og internationalisering.

Der er allerede igangsat en række samarbejder mellem parterne. Eksportrådet under Udenrigsministeriet har indgået strategiske samarbejdsaftaler med hhv. Region Midtjylland / Væksthus Midtjylland, Region Nordjylland / Væksthus Nordjylland og Region Sjælland / Væksthus Sjælland, der sikrer, at rådgivning om internationalisering og eksport bliver en

integreret del af den regionale erhvervsrådgivning. Som et centralt element i det forstærkede samarbejde er der placeret en medarbejder fra Eksportrådet i væksthuse. Samarbejdet giver dermed virksomheder en direkte og nem adgang til Eksportrådets globale netværk og bringer internationalt markedskendskab ind i samarbejdet med regionen og virksomhederne. Eksportrådet er i dialog med Væksthus Syddanmark om en lignende aftale.

Vækstforum Nordjylland har i 2011 igangsat et omfattende rammeprogram kaldet Global, som inden for en samlet ramme på 112 mio. kr. vejleder og rådgiver nordjyske virksomheder om hvordan man forbereder sin virksomhed til bedst at agere internationalt, så værdien af eksport og eksternt samarbejde maksimeres.

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at gennemføre en dialog med deltagelse af relevante parter om mulighederne for at skabe endnu bedre sammenhæng mellem konkrete rådgivnings-, vejlednings- og sparringstilbud, og herunder at sikre, at de eksisterende tilbud bredes bedst muligt ud til relevante virksomheder.

14. Samarbejde om at udnytte nye muligheder i digitalisering

Digitalisering spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervsmæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet. For at udnytte potentialet på området lancerede den tidligere regering, KL og Danske Regioner i august 2011 en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2011-15, der bl.a. skal lette virksomhedernes vej til vækst. Nordjylland samarbejder allerede tæt om digitale løsninger på sundheds- og velfærdsområdet, og Vækstforum Nordjylland samarbejder og stiller sig gerne til rådighed i forhold til at landsdelen på tværs af sektorer kan blive eksperimentarium for nye digitale løsninger, fx omkring ITS, e-learning, telemedicin.

I februar 2012 blev erhvervs- og vækstministeren enig med KL, regionerne og telebranchen om fem konkrete initiativer, som skal øge mobildækningen i hele Danmark. I forbindelse hermed vil Erhvervsstyrelsen se på, hvilke muligheder og barrierer der er for at forbedre dækningen af højhastighedsforbindelser og for at forbedre mobildækningen gennem initiativer på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Dette arbejde vil omfatte både tekniske, juridiske og økonomiske barrierer. Erhvervsstyrelsen forventer at levere initiativer allerede medio 2012. På baggrund af arbejdet vil der i givet fald kunne tages stilling til eventuelle politiske initiativer. Vækstforum vil blive orienteret om initiativerne og inddraget hvor relevant.

En arbejdsgruppe under Erhvervs- og Vækstministeriet opgør medio 2012 en række måder, hvorpå kommuner og regioner kan fremme bredbåndsudviklingen og dermed bidrage til den danske målsætning, at alle skal kunne få adgang til en internetforbindelse med en hastighed på mindst 100 Mbit/s senest i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter - i samarbejde med vækstforum - bidrage til at udbrede budskaberne via møder i relevante fora, hvor blandt andet alle regioner og Bornholm vil kunne deltage.

Region Nordjylland har i samarbejde med Aalborg Universitet udarbejdet en rapport, der afdækker problemstillingen med den digitale infrastruktur i Nordjylland.

15. Ungdomsuddannelse til fremtidens arbejdsmarked – med særligt fokus på yderområderne

Det er vigtigt for Vækstforum Nordjylland og regeringen at sikre, at der er god adgang til uddannelser i hele region Nordjylland, og parterne vil derfor indgå i en tættere dialog herom på en række områder:

- For at øge tilgængeligheden af uddannelse og attraktive studiemiljøer i yderområderne i Nordjylland vil parterne drøfte eventuelle forsøgs- og udviklingsprojekter relateret til gymnasie- og erhvervsuddannelserne i yderområderne samt drøfte muligheder for at styrke den regionale dækning af videregående uddannelser, herunder muligheder for eventuelle forsøg med f.eks. fjernundervisning og styrkelse af bæredygtige faglige miljøer i yderområder ved hjælp af it. Parterne vil som led heri styrke samarbejdet om et bedre undervisnings- og læringsmiljø på erhvervsuddannelsesområdet og vil i 2012 fokusere på initiativer, der kan bidrage til at sikre flere praktikpladser, styrke talentarbejdet eller styrke indsatsen for tosprogede og bogligt svage elever i regionen. De seks vækstfora vil blive inviteret til et fællesmøde af Ministeriet for Børn og Undervisning, hvor vækstforums ønsker samlet drøftes. Vækstforum og regeringen vil desuden fremme etableringen af partnerskaber mellem erhvervsskoler, virksomheder og GTS-institutter på initiativ ved vækstforum.
- Vækstforum peger på mulighederne for at øge de økonomiske incitamenter til at udbyde ungdomsuddannelser og videregående uddannelser i yderområderne, fx via højere taxameter for studerende i yderområder eller øget tildeling af institutionstilskud til de uddannelsesinstitutioner, som har de største udfordringer i forhold til den regionale dækning. Regeringen vil nedsætte et udvalg, der skal udarbejde forslag til en taxameterreform vedrørende ungdomsuddannelserne. Forslag til indhold i taxameterreformen fra vækstforum vil kunne indgå i udvalgets fremadrettede arbejde. Herudover vil regeringen gennemføre analyser af styrings- og bevillingssystemet for universiteter og de øvrige videregående uddannelser.
- Parterne vil desuden etablere nye samarbejder på gymnasieområdet. Parterne vil samarbejde om rekrutteringen af gymnasiefremmede elever samt om at øge deres udbytte og gennemførelse af en gymnasial uddannelse. Regeringen vil konkret samarbejde med vækstforum om at videreformidle relevante erfaringer fra de enkelte regioner, og parterne vil indgå i relevante samarbejdsprojekter. Derudover vil parterne samarbejde om virkelighedsnære aktiviteter for talentfulde elever via netværksdannelse. Vækstforum og regeringen vil konkret støtte, at gymnasier indgår i dannelse af netværk med aftagerinstitutioner og virksomheder. Indholdet af netværkene bør udformes i fællesskab med de deltagende gymnasier, aftagerinstitutioner og virksomheder.
- Vækstforum og Ministeriet for Børn og Undervisning vil arbejde for at sikre et tættere lokalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne ved at understøtte de lokale institutioners overvejelser med henblik på indgåelse af fusioner mellem institutioner, etablering af campus eller administrative fællesskaber. Indsatsen vil særligt være relevant i visse yderområder på grund af den demografiske udvikling. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter vil medvirke til at sikre videreformidling af gode eksempler på et tættere samarbejde.

- Vækstforum Nordjylland vurderer, at de allerede har gode erfaringer og helt konkrete resultater med et tæt partnerskab om at få flere unge til ikke 'kun' at påbegynde, men også at gennemføre en ungdomsuddannelse, skaffe praktikpladser mv. Profilmodellen viser, at 90,8 pct. af årgang 2010 i Region Nordjylland forventes at opnå mindst en ungdomsuddannelse i løbet af 25 år efter afsluttet 9. klasse. Dette er sammen med en anden region det højeste niveau i landet.

16. Et tættere samarbejde mellem videregående uddannelser og erhvervslivet

Parterne vil fremme samarbejdet mellem erhvervsakademier, der blandt andet uddanner datamatikere, laboranter, finansøkonomer mv. og små- og mellemstore virksomheder på de enkelte regionale uddannelsesområder. Samarbejdet skal ske på grundlag af en fælles målsætning om kvalitet i erhvervsakademiuddannelserne og uddannelsesinstitutionernes aktive bidrag til udviklingsaktiviteter i virksomhederne og kan fx omfatte uddannelsesinstitutionernes medfinansiering af udviklingsprojekter, målrettet kompetenceudvikling af medarbejdere i virksomhederne, eksamensprojekter, 'udviklingsstipendier' for undervisere i ophold i virksomheder, SMV-medarbejdere som gæsteundervisere, virksomhedernes input til praksisnær casebaseret undervisning i uddannelserne mv.

Parterne er desuden enige om at gennemføre dialogmøder mellem de regionale vækstfora og ledelsen på de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesinstitutioner, hvor uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet kan drøfte, hvorledes institutionerne i højere grad kan understøtte vækst i virksomhederne gennem uddannelser og produktion af viden af høj kvalitet.

Vækstforum vurderer, at initiativet falder i naturlig forlængelse af den samarbejdsaftale Vækstforum Nordjylland har indgået med University College Nordjylland (herunder erhvervsakademiet) samt de øvrige samarbejdsaftaler om vidensspredning vækstforum har indgået med Aalborg Universitet og for så vidt angår ungdomsuddannelserne med Nordjyske Erhvervsskoler.

17. Styrket samarbejde om voksen- og efteruddannelse

Vækstforum og regeringen vil medvirke til at fremme samspillet mellem den regionale beskæftigelses- og erhvervs- og vækstudvikling samt voksen- og efteruddannelsesområdet. Vækstforum vil sætte fokus på at styrke det eksisterende samarbejde med Voksen- og Efteruddannelses-centrene (VEU-centrene) som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet. Regeringen vil sætte fokus på, at VEU-centrene sikrer et tættere samarbejde med vækstforum om voksen- og efteruddannelse. Parterne er enige om at styrke dette samarbejde ved blandt andet at indgå i relevante samarbejdsprojekter.

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden

18. april 2012

Indledning

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring, som ikke alene skyldes den aktuelle krise, men også at den danske konkurrenceevne er forringet gennem en årrække. Det er derfor en central prioritet, at Danmark kommer tilbage som en konkurrencedygtig spiller på de globale markeder og er et attraktivt investerings-, udviklings- og produktionsland.

Dette understreger vigtigheden af en offensiv erhvervs- og vækstpolitik.

De generelle vækstvilkår skal forbedres. Det gælder fx i forhold til arbejdsudbud, uddannelse, adgang til kapital, konkurrence, forskning, innovation og infrastruktur.

Samtidig skal der fokuseres på de specifikke vækstvilkår på områder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer. Det kan fx være på områder, hvor der er udsigt til en stigende global efterspørgsel, og hvor vi samtidig kan løse vigtige globale samfundsudfordringer inden for fx sundhed, klima og miljø.

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden er enige om at sikre en stærk og koordineret sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne har på den baggrund indgået et regionalt vækstpartnerskab. Med vækstpartnerskabet ønsker regeringen og vækstforum et styrket samarbejde om indsatsen for vækst og erhvervsudvikling i Region Hovedstaden, herunder om udvalgte indsatser, der har særlig prioritet i vækstforums erhvervsudviklingsstrategi "Nordeuropas grønne innovative vækstmotor" for 2011-2013.

Vækstpartnerskabet indgås inden for de eksisterende økonomiske og administrative rammer.

Vækstforum Hovedstaden, erhvervs- og vækstministeren, ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser samt ministeren for by, bolig og landdistrikter har i forbindelse med indgåelse af vækstpartnerskabet drøftet de erhvervs- og vækstmæssige udfordringer og muligheder i regionen, herunder:

- Vækstforums hidtidige indsats for vækst og erhvervsudvikling, herunder de resultater vækstforum har opnået siden kommunalreformen i 2007
- Indsatsen for at fremme det erhvervsmæssige potentiale på sundheds- og velfærdsområdet
- Den kommende Hovedstadsstrategi og et samarbejde herom
- Vækstforums arbejde med regionale styrkepositioner, uddannelse samt samarbejdet herom
- Forskning som udviklingsdynamo – herunder en regional platform for udnyttelse af forskningsinfrastruktur

Nedenfor beskrives udvalgte indsatser for vækst og erhvervsudvikling, som parterne vil samarbejde om inden for rammerne af vækstpartnerskabet.

1. Evaluering af kommunalreformen

Med kommunalreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007, blev den offentlige sektor i Danmark omorganiseret. Der blev etableret et nyt kommunalt og regionalt Danmarkskort og gennemført en ny opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner – også på erhvervsområdet.

De regionale vækstfora blev oprettet i forbindelse hermed og har som led heri haft ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Vækstforaene har til opgave at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi med afsæt i regionens erhvervsspecialisering og rammevilkår. Med afsæt i strategien indstiller vækstfora til regionsrådet om anvendelsen af de midler, regionen har afsat til erhvervsformål og indstiller til staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

Regeringen vil foretage en evaluering af kommunalreformen og den nuværende arbejdsdeling mellem kommuner, regioner og stat. Dette omfatter blandt andet regionernes opgave vedrørende regional udvikling, herunder den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Med henblik på at evaluere kommunalreformen på erhvervsområdet er der nedsat en arbejdsgruppe med Erhvervs- og Vækstministeriet som formand og med deltagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, KL og Danske Regioner. Der sættes som led i evalueringen fokus på opgavefordelingen i erhvervsudviklingsindsatsen, evaluering af de regionale vækstforas indsats, udgifter til administration, regionale udviklingsplaner samt evaluering af kommunernes virksomhedsrettede sagsbehandling.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund aftalt, at Vækstforum Hovedstaden blandt andet vil bidrage med information og data til brug for en evaluering af indsatsen for vækst og erhvervsudvikling, der bl.a. skal belyse de regionale vækstforas anvendelse af erhvervsudviklingsmidler (EU's strukturfondsmidler samt regionale midler), herunder om der med kommunalreformen er skabt grundlag for en mere strategisk, sammenhængende anvendelse af disse midler.

2. Styrket samarbejde på udvalgte erhvervsområder

Parterne er enige om et styrket samarbejde om indsatsen på udvalgte erhvervsområder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer.

Regeringen vil på udvalgte erhvervsområder nedsætte vækstteams, der skal udarbejde anbefalinger til regeringen om indsatser, der kan styrke væksten inden for det konkrete erhvervsområde. Der er indtil videre nedsat vækstteams på 4 områder: Vand, bio & miljøteknologi, Kreative erhverv · design, Det Blå Danmark og Sundheds- og velfærdsløsninger. Der er endvidere foreløbigt planlagt at nedsætte vækstteams på yderligere tre områder: Klima og energi, Fødevarer samt Turisme og anden oplevelsesøkonomi.

Det er aftalt, at vækstforum som bidrag til de enkelte Vækstteams arbejde vil:

1. Bidrage med kortlægning af erhvervsmæssige styrker i regionen inden for erhvervsområderne
2. Beskrive vækstforums hidtidige indsats inden for erhvervsområderne
3. Give eventuelle indspil til, hvad der ses som vækstbarrierer inden for erhvervsområderne

Regeringen vil i forlængelse af de enkelte vækstteams anbefalinger udarbejde handlingsplaner, som kan forbedre vækstvilkårene på erhvervsområdet. Danmarks Vækstråd, hvor blandt andet formændene for hvert vækstforum har sæde, vil blive hørt i forbindelse med arbejdet. Regeringen vil drøfte udmøntningen af handlingsplanerne med de regionale vækstfora på relevante områder.

3. Erhvervsmæssigt potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet

Parterne er enige om at styrke samarbejdet om det erhvervsmæssige potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet. Der er allerede igangsat en række initiativer på området både i regionalt regi og i regi af blandt andet Fornylsesfonden. De hidtidige erfaringer og resultater herfra vil blive formidlet til vækstteamet for Sundheds- og velfærdsløsninger, som en del af grundlaget for deres arbejde på området, jf. initiativ 2.

Derudover er flere nye, større projekter på området på vej til at blive realiseret. Staten og regionerne vil i de kommende år investere mere end 40 mia. kr. i nye sygehuse og modernisering af eksisterende. For at udnytte det erhvervsmæssige potentiale i forbindelse hermed har Fornylsesfonden og vækstforaene for Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark, Sjælland og Hovedstaden etableret et partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation med et budget på 100 mio. kr. Partnerskabets midler udmøntes i 2012-2013 og har til formål at udvikle fremtidens sygehusløsninger i et tæt samarbejde mellem offentlige myndigheder og private virksomheder. Der vil som led heri fx kunne støttes udvikling af nye løsninger inden for fx telemedicin, robotteknologi og logistik. Regeringen og Vækstforum Hovedstaden er enige om at følge aktiviteterne i partnerskabet for sundheds- og sygehusinnovation tæt.

Endvidere vil regeringen og en række private og regionale parter i foråret 2012 etablere et markedsføringskonsortium, der skal styrke kendskabet internationalt til Danmarks erhvervsmæssige styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærdsløsninger. Vækstforum opfordres til at bidrage med erfaringer og viden på området.

Region Hovedstaden driver det største sundhedsvæsen i Danmark, herunder sundhedsforskningsmiljøer på flere specialiserede områder. En række store danske og internationale virksomheder inden for bl.a. medicinalområdet og det medicotekniske område er ligeledes lokaliseret i hovedstadsregionen.

Region Hovedstaden investerer over de næste 10 år 14 mia. kr. i modernisering af hospitalerne. Der er et behov for yderligere at styrke offentlig-privat samarbejde om udvikling af sundhedsvæsenet til gavn for vækst, udvikling og beskæftigelse. Region Hovedstaden satser på etablering af en række konkrete offentlig-private (innovations)samarbejder, og hospitalsbyggerierne er i den sammenhæng et særligt indsatsområde i Vækstforum Hovedstadens erhvervsudviklingsstrategi.

4. Grøn omstilling

Regeringen og vækstforaene vil fortsætte det brede samarbejde inden for klima og energi. Samarbejdet vil blandt andet ske i regi af det kommende vækstteam "Klima og energi" og kan eventuelt omfatte implementeringen af dele af energiaftalen fra marts 2012.

Det er regeringens mål, at halvdelen af Danmarks traditionelle elforbrug skal komme fra vind i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil i dialog med de regionale vækstfora og Vindmølleindustrien belyse, hvordan vi samlet set bedst kan fastholde og udvikle Danmarks position på vindmølleområdet. Parterne vil på grundlag heraf drøfte tilrettelæggelsen af den fremtidige regionale og nationale indsats på området.

Vækstforum Hovedstaden ser desuden særligt frem til at samarbejde om initiativer, der kan bidrage til at realisere "Klimastrategi for hovedstadsregionen", som er udarbejdet af Region Hovedstaden og KKR Hovedstaden (forum for de 29 kommuner i hovedstadsregionen). Den regionale klimastrategi omhandler blandt andet en klimaberedt region, klimavenlig transport, omstilling af energisystemet, energieffektive bygninger samt klimavenligt forbrug og indkøb.

Parterne står generelt klar til - med andre relevante aktører - at drøfte mulighederne for at understøtte udviklingen i nye og etablerede virksomheder på energiområdet via erhvervsfremmeindsatsen. Dialogen kan eventuelt finde sted via det rådgivende forum for væksthuse.

Særligt hvad angår elbiler vil:

- parterne drøfte, om der kan skabes rammer for en omstilling til brug for vedvarende energikilder i transportsektoren, og som medvirker til at sænke CO₂-udledningen. Drøftelsen kan bl.a. ske som led i hovedstadens indspil til vækstteams arbejde og udarbejdelsen af regeringens kommende klimaplan.
- den regionale klimastrategi opstille en plan for udrulning af en elbilparat region. Planen vil blive set i sammenhæng med regeringens arbejde med at fremlægge en strategi for fremme af energieffektive køretøjer som hybrid plug-in, elbiler mm.
- den regionale klimastrategi understøtte fælles kommunale og regionale indkøb af elbiler, hvilket vil gøre det billigere, enklere og hurtigere for den enkelte kommune eller region at købe el-biler. Erfaringerne kan formidles i det kommunale elbilnetværk, hvor man blandt andet drøfter rammeaftaler og Statens Indkøbs rolle. Elbilnetværket er etableret af Energistyrelsen og Trafikstyrelsen og er åbent for alle kommuner og regioner.
- parterne arbejde for at der etableres ladestandere. Den regionale klimastrategi vil arbejde for en sammenhængende ladeinfrastruktur for elbiler i hovedstadsregionen, hvilket vil gøre elbilen til et attraktivt alternativ for både borgere, private virksomheder og offentlige myndigheder. I forbindelse med energiaftalen er der afsat 70 mio. kr. fra 2013-2015 til blandt andet opstilling af ladestandere. Udvalgte kommuner i region Hovedstaden vil desuden blive inviteret af Energistyrelsen til at drøfte fælles regler/vejledning mellem kommuner, energiselskaber og ladestanderoperatører for opstilling af ladeinfrastruktur.

- man fra regionalt og lokalt hold i hovedstaden invitere offentlige og private samt viden- og uddannelsesinstitutioner til at deltage i offentlige og private innovationspartnerskaber til fremme af elbiler.

5. Design og arkitektur

Regeringen og en række private og regionale parter vil i foråret 2012 etablere et design- og arkitekturkonsortium med base i Kolding. Konsortiet skal blandt andet koordinere markedsføringen af danske designløsninger og aktiviteter på eksportmarkederne. Efter etableringen af konsortiet vil vækstforum blive kontaktet med henblik på et samarbejde for at sikre forankring i hele landet.

Parterne er enige om behovet for et øget videngrundlag om, hvordan design kan anvendes i virksomhedernes innovationsaktiviteter. Vækstforum og Dansk Design Center vil drøfte de hidtidige erfaringer i regionen og undersøge muligheden for at gennemføre designpartnerskaber mellem Dansk Design Center og regionens små og mellemstore virksomheder.

Kulturministeriet deltager gerne i udbredelsen af brugen af design med afsæt i en række tiltag på designområdet, der har et erhvervspolitisk fokus.

6. Turisme

Hovedstaden har en række styrker inden for storbyturisme – det gælder fx bæredygtig grøn turisme, kulturturisme mv. Derudover viser erfaringen, at der ligger et turismepotentiale i at tiltrække større kongresser og begivenheder. Det viste sig fx ved VM i cykling 2011, som tiltrak et stort antal udenlandske turister.

Hvis man regner både forretningsrejsende og ferierejsende med, skabte turisme i Region Hovedstaden en omsætning på i alt 29,7 mia. kr. Det svarer til ca. 40 pct. af den samlede turismeomsætning i Danmark. I både 2010 og 2011 oplevede Hovedstaden desuden vækstrater i antal udenlandske overnatninger, som ligger betydeligt over landsgennemsnittet

Der er enighed om, at de regionale vækstfora inddrages i forbindelse med arbejdet med at formulere en national turismestrategi samt i at udvikle bæredygtig grøn turisme og kulturturisme på grundlag af stedbundne potentialer.

7. Fødevarer

Et konsortium med deltagelse af blandt andre Region Sjælland, Uddannelsescentret i Roskilde og Aalborg Universitet har i 2011 været med til at etablere Madkulturen, hvor ideer inden for madkultur og fødevarerinnovation kan løftes til konkrete initiativer. Madkulturen vil i samarbejde med vækstfora arbejde for at styrke den regionale identitet i fødevarer og vil blandt andet se på de regionale fødevareraktørers potentielle forretningsmuligheder i ”det ny nordiske køkken”, som oplever kraftigt stigende interesse på hjemme- og eksportmarkederne. Madkulturen går i dialog med vækstforum herom.

I Region Hovedstaden er flere hospitaler allerede i gang med at omlægge deres køkkener til det nye nordiske køkken, med mere personligt tilpasset madlavning. Samtidig bidrager Vækstforum gennem erhvervsudviklingsstrategien til etableringen af

Food KIC (EU Knowledge and Innovation Community) med henblik på at sikre en fortsat udvikling af en vidensintensiv fødevareklynge.

8. Hovedstadsstrategi

Vækst i hele Danmark er en hovedprioritet for regeringen. Danmarks hovedstad spiller en vigtig rolle for væksten.

Regeringen vil i samarbejde med relevante parter udarbejde en Hovedstadsstrategi. Regeringen vil inddrage Vækstforum Hovedstaden i arbejdet hermed.

Vækstforum ønsker at bidrage til den kommende Hovedstadsstrategi ved at gå i dialog med regeringen om hovedstadsregionens særlige udfordringer og muligheder, og hvordan man bedst understøtter områdets styrkepositioner og det potentiale for vækst og internationalisering, som er til stede i regionen.

Vækstforum vurderer, at der er behov for at sætte særlig fokus på hovedstadsregionens rolle som løftestang for væksten i hele landet.

9. Vækststrategi for Femern Bælt

Regeringen, Vækstforum Hovedstaden og Vækstforum Sjælland er enige om at arbejde for at udnytte de erhvervs- og vækstmuligheder, der kan følge af Femern Bælt forbindelsen.

Parterne er endvidere enige om, at der på en række områder er behov for et øget samarbejde med relevante tyske aktører med henblik på at understøtte de vækstmuligheder, der kan følge af Femern Bælt forbindelsen. Regeringen vil bl.a. på beskæftigelsesområdet arbejde for et sammenhængende grænseoverskridende arbejdsmarked i Femern Bælt regionen, herunder særligt stille sig til rådighed for at drøfte grænsehindringer i forlængelse af Danmarksstrategien.

Region Sjælland, Region Hovedstaden og Erhvervs- og Vækstministeriet har arbejdet med en faktuel beskrivelse af en række socioøkonomiske forhold i Femern Bælt regionen. Kortlægningen har bl.a. vist, at der lokalt og regionalt er igangsat en lang række projekter og initiativer, som inden for et bredt udsnit af erhvervsområder relaterer sig til den kommende Femern Bælt forbindelse.

I forlængelse heraf er parterne enige om at iagttage og medtage resultaterne af de igangsatte regionale og lokale projekter i arbejdet med en Femern Bælt Vækststrategi. Vækstforum Sjælland og Vækstforum Hovedstaden vil derfor løbende følge udviklingen i de enkelte projekter og skabe et overblik over resultaterne.

10. Samarbejde om at styrke innovationskapaciteten og forskning som udviklingsdynamo

Regeringen og Vækstforum Hovedstaden har allerede et tæt samarbejde i dag på innovationsområdet, blandt andet om indsatser i regi af Forsyningsfonden og Rådet for Teknologi og Innovation, blandt andet om at etablere strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation, styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk, styrke smv'ers innovationskraft samt fremme samspil mellem den offentlige og private sektor.

Rådet for Teknologi og Innovation, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og de regionale vækstfora aftalte i februar 2011 at udarbejde en strategi for, hvordan man samlet set fra national og regional side kan skabe gode rammer for innovation, videndeling og vækst i innovationsnetværk og klynger, herunder at sikre et styrket samarbejde og arbejdsdeling mellem det statslige og regionale niveau. Dette arbejde vil parterne gøre færdigt i 2012.

Regeringen vil fremlægge en innovationsstrategi, der har til formål at øge innovationskapaciteten og skabe en fælles retning for innovationspolitikken. Som led i arbejdet med innovationsstrategien vil regeringen tage initiativ til en dialog med vækstfora om samspillet mellem de statslige og regionale innovationstilbud.

Der er truffet beslutning om at søge at etablere en række større forskningsfaciliteter i Øresundsregionen, herunder ESS og MAX IV. For at sikre at forskningsinstitutionerne og erhvervslivet har fokus på vækstmulighederne i de nye avancerede faciliteter og er i stand til at udnytte dem optimalt, bakker Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser op om Vækstforum Hovedstadens forslag om at etablere en regional platform, der kan sætte yderligere fokus på, hvordan der kan skabes synergi mellem større investeringer i forskningsinfrastruktur og den omkringliggende region. Som led heri kan der udarbejdes forslag til nye initiativer og igangsættes konkrete aktiviteter, således at de eksisterende ressourcer og aktører, fx i erhvervsfremmesystemet, kan styrke dette samspil. Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser samt de enkelte forskningsinstitutioner udarbejder i dag strategier for etablering og anvendelse af større forskningsfaciliteter.

11. En sammenhængende erhvervsfremmeindsats i Hovedstadsregionen

Det skal være attraktivt at drive virksomhed i Danmark, og derfor er det også vigtigt, at der blandt andet er god adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomheder i alle egne af landet, herunder i landdistrikterne. Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chance for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder. Samtidig betyder globaliseringen, at de danske virksomheders vækst- og fremtidsmuligheder i stigende grad afhænger af eksport og internationalisering.

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at gennemføre en dialog med deltagelse af relevante parter om mulighederne for at skabe endnu bedre sammenhæng mellem konkrete rådgivnings-, vejlednings- og sparringstilbud, og herunder at sikre, at de eksisterende tilbud bredes bedst muligt ud til relevante virksomheder.

Vækstforum Hovedstaden vil blandt andet se på udviklingsmulighederne via internationalisering og eksport, produktudvikling, design og forretningsudvikling. Samarbejdet kan eksempelvis fremmes gennem konkrete fælles projekter eller et fælles investeringsfokus mellem statslige, kommunale og regionale aktører. Det forventes, at Region Hovedstaden i regi af den regionale udviklingsplan 2012 vil kunne bidrage med konkrete initiativer, der både generelt og i form af specifikke projekter medvirker til at øge samspillet mellem de organisationer, der arbejder med erhvervsudvikling og erhvervsfremme i regionen.

12. Adgang til risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har god adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

13. Investeringsfremme

Regeringen vil arbejde for at tiltrække udenlandske investeringer og skabe bedre rammer for udenlandske virksomheders investeringer i Danmark. Regeringen vil derfor nedsætte en arbejdsgruppe, der skal sikre en styrket og effektiv koordination af indsatsen for at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder i Danmark. Arbejdsgruppen skal bl.a. gennemgå modtage- og fastholdelsesindsatsen med henblik på at sikre, at den skaber de mest optimale forhold for de udenlandske virksomheder, herunder sikre bedre koordination mellem den kommunale, regionale og nationale indsats. Regeringen vil invitere Danske Regioner, Copenhagen Capacity, Foreningen Vestdansk Investeringsfremme samt KL til at deltage i arbejdsgruppen. Vækstforum inviteres til at bidrage med indspil til processen i form af beskrivelser af udfordringer samt forslag til løsninger.

Vækstforum bakker op om investeringsfremme som et særligt indsatsområde for Hovedstadsregionen. Regionen vil fortsat koordinere tæt med den nationale investeringsfremmeorganisation "Invest in Denmark" under Udenrigsministeriet foruden regionens eget initiativ, Copenhagen Capacity. Begge organisationer tiltrækker udenlandske virksomheder til Hovedstadsregionen.

14. Samarbejde om at udnytte nye muligheder i digitalisering

Digitalisering spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervs-mæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet. For at udnytte potentialet på området lancerede den tidligere regering, KL og Danske Regioner i august 2011 en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2011-15, der bl.a. skal lette virksomhedernes vej til vækst.

I februar 2012 blev erhvervs- og vækstministeren enig med KL, regionerne og telebranchen om fem konkrete initiativer, som skal øge mobildækningen i hele Danmark. I forbindelse hermed vil Erhvervsstyrelsen se på, hvilke muligheder og barrierer der er for at forbedre dækningen af højhastighedsforbindelser og for at forbedre mobildækningen gennem initiativer på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Dette arbejde vil omfatte både tekniske, juridiske og økonomiske barrierer. Erhvervsstyrelsen forventer at levere initiativer allerede medio 2012. På baggrund af arbejdet vil der i givet fald kunne tages stilling til eventuelle politiske initiativer. Vækstforum vil blive orienteret om initiativerne.

En arbejdsgruppe under Erhvervs- og Vækstministeriet opgør medio 2012 en række måder, hvorpå kommuner og regioner kan fremme bredbåndsudviklingen og dermed bidrage til den danske målsætning, at alle skal kunne få adgang til en internetforbindelse med en hastighed på mindst 100 Mbit/s senest i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter - i samarbejde med vækstforum - bidrage til at udbrede budskaberne via møder i relevante fora, hvor blandt andet alle regioner og Bornholm vil kunne deltage.

15. Alle talenter i spil

Parterne er enige om at bedre og mere uddannelse er afgørende for en konkurrencedygtig arbejdsstyrke, der kan sikre vækst og velstand.

Vækstforum Hovedstaden og regeringen er enige om at arbejde med at skabe bedre sammenhæng mellem uddannelsesniveauer og sikre, at flere unge og voksne får bedre adgang til uddannelse. Region Hovedstaden offentliggør en regional uddannelsesstrategi i sommeren 2012 og vil i den forbindelse invitere Ministeriet for Børn og Undervisning og Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser til at drøfte muligheder for samarbejde. Parterne er enige om, at et samarbejde kan omfatte:

- Flere praktikpladser. Regeringen og vækstforum er enige om, at skabelse af praktikpladser inden for erhvervsuddannelserne er en vigtig og nødvendig indsats, som har høj prioritet. Ministeriet for Børn og Undervisning støtter desuden, at Vækstforum bakker op om Region Hovedstadens arbejde for etablering af et regionalt samarbejde om det praktikpladsopsøgende arbejde, og at mulighederne for at anvende regionsrådets bygge- og anlægsopgaver til at skabe flere praktikpladser bliver undersøgt.
- Reduktion af restgruppen uden uddannelse. Region Hovedstaden vil i 2012 over en treårig periode igangsætte initiativer sammen med kommuner og uddannelsesaktører, der kan reducere gruppen af unge, som ikke er i gang med eller har afsluttet en ungdomsuddannelse. Ministeriet for Børn og Undervisning hører gerne nærmere om vækstforums erfaringer med tilrettelæggelse af praktiske veje til ungdomsuddannelse for den målgruppe, som mangler motivation for mere skolebaseret uddannelse. For så vidt angår de gymnasiefremmede elever vil regeringen konkret samarbejde med vækstforum om at videreformidle relevante erfaringer fra de enkelte regioner, og parterne vil indgå i relevante samarbejdsprojekter.
- Opkvalificering af ufaglærte, så de får en kompetencegivende uddannelse. Vækstforum har taget en række initiativer for at styrke opkvalificeringen, fx ved at videreudvikle den Grundlæggende Voksenuddannelse (GVU) og udvikle bedre realkompetencevurderinger, så de ufaglærte får bedre mulighed for at få merit. Regeringen støtter, at parterne undersøger og udvikler disse redskaber inden for de nuværende rammer, således at der gives mest muligt merit for tidligere opnåede kompetencer. Parterne vil fremme udviklingen af en god praksis for realkompetencevurdering og anvendelse af uddannelsesplaner for GVU. Vækstforum inddrager VEU-centrene i projektet.
- Ungdomsuddannelser karakteriseret af innovation, tværfaglighed og samarbejde med erhvervslivet. Vækstforum og regeringen vil desuden fremme etableringen af partnerskaber mellem erhvervsskoler, virksomheder og GTS-institutter på initiativ ved vækstforum. På gymnasierne vil parterne samarbejde om virkelighedsnære aktiviteter for talentfulde elever via netværksdannelse. Vækstforum og regeringen vil konkret støtte, at gymnasier indgår i dannelse af netværk med aftagerinstitutioner og virksomheder. Indholdet af netværkene bør udformes i fællesskab med de deltagende gymnasier, aftagerinstitutioner og virksomheder.
- Vækstforum og Ministeriet for Børn og Undervisning vil arbejde for at sikre et tættere lokalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne ved at understøtte de

lokale institutioners overvejelser om en ny institutionsstruktur, herunder fusion, etablering af campus eller administrative fællesskaber.

Parterne vil desuden kunne drøfte perspektiverne i en videreudvikling af et fleksibelt og efterspørgselsorienteret videregående uddannelsessystem. Særligt for de erhvervsfaglige uddannelser må udviklingen dog ske i dialog med arbejdsmarkedets parter. For ungdomsuddannelserne støtter regeringen, at Vækstforum Hovedstaden inden for de nuværende rammer sikrer samarbejde på tværs i forbindelse med vejledning og udvikling af nye vejledningsformer.

For så vidt angår de initiativer, der vedrører Ministeriet for Børn og Undervisning vil de seks vækstfora blive inviteret til et fællesmøde, hvor vækstforums ønsker samlet drøftes.

16. Et tættere samarbejde mellem videregående uddannelser og erhvervslivet

Parterne vil fremme samarbejdet mellem erhvervsakademier, der blandt andet uddanner datamatikere, laboranter, finansøkonomer mv. og små- og mellemstore virksomheder på de enkelte regionale uddannelsesområder. Samarbejdet skal ske på grundlag af en fælles målsætning om kvalitet i erhvervsakademiuddannelserne og uddannelsesinstitutionernes aktive bidrag til udviklingsaktiviteter i virksomhederne og kan fx omfatte uddannelsesinstitutionernes medfinansiering af udviklingsprojekter, målrettet kompetenceudvikling af medarbejdere i virksomhederne, eksamensprojekter, 'udviklingsstipendier' for undervisere i ophold i virksomheder, SMV-medarbejdere som gæsteundervisere, virksomhedernes input til praksisnær casebaseret undervisning i uddannelserne mv.

Parterne er desuden enige om at gennemføre dialogmøder mellem de regionale vækstfora og ledelsen på de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesinstitutioner, hvor uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet kan drøfte, hvorledes institutionerne i højere grad kan understøtte vækst i virksomhederne gennem uddannelser og produktion af viden af høj kvalitet.

17. Styrket samarbejde om voksen- og efteruddannelse

Vækstforum og regeringen vil medvirke til at fremme samspillet mellem den regionale beskæftigelses- og erhvervs- og vækststudvikling samt voksen- og efteruddannelsesområdet. Vækstforum vil sætte fokus på at styrke det regionale samarbejde på tværs af VEU-centre og uddannelsesinstitutioner og sikre, at efterspørgselsperspektivet bliver drivende i udviklingen af voksen- og efteruddannelsesområdet. Vækstforum vil støtte initiativer, som bygger bro mellem VEU-centre, uddannelsesinstitutioner, beskæftigelsesindsatsen og erhvervslivets kompetencebehov. Vækstforum og regeringen vil sikre et tættere samspil mellem vækstforum og VEU-centrene ved blandt andet at indgå i relevante samarbejdsprojekter.

Regeringen og Bornholms Vækstforum

22. maj 2012

Indledning

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring, som ikke alene skyldes den aktuelle krise, men også at den danske konkurrenceevne er forringet gennem en årrække. Det er derfor en central prioritet, at Danmark kommer tilbage som en konkurrencedygtig spiller på de globale markeder og er et attraktivt investerings-, udviklings- og produktionsland.

Dette understreger vigtigheden af en offensiv erhvervs- og vækstpolitik.

De generelle vækstvilkår skal forbedres. Det gælder fx i forhold til arbejdsudbud, uddannelse, adgang til kapital, konkurrence, forskning, innovation og infrastruktur.

Samtidig skal der fokuseres på de specifikke vækstvilkår på områder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer. Det kan fx være på områder, hvor der er udsigt til en stigende global efterspørgsel, og hvor vi samtidig kan løse vigtige globale samfundsudfordringer inden for fx sundhed, klima og miljø.

Regeringen og Bornholms Vækstforum er enige om at sikre en stærk og koordineret sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne har på den baggrund indgået et regionalt vækstpartnerskab. Med vækstpartnerskabet ønsker regeringen og vækstforum et styrket samarbejde om indsatsen for vækst og erhvervsudvikling på Bornholm, herunder om udvalgte indsatser, der har særlig prioritet i vækstforums erhvervsudviklingsstrategi ”Bright Green Island – Bornholm, en grøn vækstø”.

Vækstpartnerskabet indgås inden for de eksisterende økonomiske og administrative rammer.

Bornholms Vækstforum, erhvervs- og vækstministeren, ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser samt ministeren for by, bolig og landdistrikter har i forbindelse med indgåelse af vækstpartnerskabet drøftet de erhvervs- og vækstmæssige udfordringer og muligheder på Bornholm, herunder:

- Vækstforums hidtidige indsats for vækst og erhvervsudvikling, herunder de resultater vækstforum har opnået siden kommunalreformen i 2007.
- Perspektiverne i et styrket samarbejde mellem vækstforum og LAG'en om erhvervsindsatsen på Bornholm.
- Vækstforums arbejde med regionale styrkepositioner, uddannelse samt samarbejdet herom.
- Særlige udfordringer for erhvervsudviklingen på Bornholm, herunder udrulning af bredbånd på øen og trafikal tilgængelighed til og fra øen. Desuden påpegede Vækstforums formandskab betydningen af statslige arbejdspladser på Bornholm.

Nedenfor beskrives udvalgte indsatser for vækst og erhvervsudvikling, som parterne vil samarbejde om inden for rammerne af vækstpartnerskabet.

1. Evaluering af kommunalreformen

Med kommunalreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007, blev den offentlige sektor i Danmark omorganiseret. Der blev etableret et nyt kommunalt og regionalt Danmarkskort og gennemført en ny opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner – også på erhvervsområdet.

De regionale vækstfora blev oprettet i forbindelse hermed og har som led heri haft ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Vækstforaene har til opgave at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi med afsæt i regionens erhvervsspecialisering og rammevilkår. Med afsæt i strategien indstiller vækstfora til regionsrådet om anvendelsen af de midler, regionen har afsat til erhvervsformål og indstiller til staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

Regeringen vil foretage en evaluering af kommunalreformen og den nuværende arbejdsdeling mellem kommuner, regioner og stat. Dette omfatter blandt andet regionernes opgave vedrørende regional udvikling, herunder den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Med henblik på at evaluere kommunalreformen på erhvervsområdet er der nedsat en arbejdsgruppe med Erhvervs- og Vækstministeriet som formand og med deltagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, KL og Danske Regioner. Der sættes som led i evalueringen fokus på opgavefordelingen i erhvervsudviklingsindsatsen, evaluering af de regionale vækstforas indsats, udgifter til administration, regionale udviklingsplaner samt evaluering af kommunernes virksomhedsrettede sagsbehandling.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund aftalt, at Bornholms Vækstforum blandt andet vil bidrage med information og data til brug for en evaluering af indsatsen for vækst og erhvervsudvikling, der bl.a. skal belyse de regionale vækstforas anvendelse af erhvervsudviklingsmidler (EU's strukturfondsmidler samt regionale midler), herunder om der med kommunalreformen er skabt grundlag for en mere strategisk, sammenhængende anvendelse af disse midler.

2. Styrket samarbejde på udvalgte erhvervsområder

Parterne er enige om et styrket samarbejde om indsatsen på udvalgte erhvervsområder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer.

Regeringen vil på udvalgte erhvervsområder nedsætte vækstteams, der skal udarbejde anbefalinger til regeringen om indsatser, der kan styrke væksten inden for det konkrete erhvervsområde. Der er indtil videre nedsat vækstteams på 4 områder: Vand, bio & miljøteknologi, Kreative erhverv · design, Det Blå Danmark og Sundheds- og velfærdsløsninger. Der er endvidere foreløbigt planlagt at nedsætte vækstteams på yderligere tre områder: Klima og energi, Fødevarer samt Turisme og anden oplevelsesøkonomi.

Det er aftalt, at vækstforum som bidrag til de enkelte Vækstteams arbejde vil:

1. Bidrage med kortlægning af erhvervsmæssige styrker i regionen inden for erhvervsområderne
2. Beskrive vækstforums hidtidige indsats inden for erhvervsområderne
3. Give eventuelle indspil til, hvad der ses som vækstbarrierer inden for erhvervsområderne

Regeringen vil i forlængelse af de enkelte vækstteams anbefalinger udarbejde handlingsplaner, som kan forbedre vækstvilkårene på erhvervsområdet. Danmarks Vækstråd, hvor blandt andet formændene for hvert vækstforum har sæde, vil blive hørt i forbindelse med arbejdet. Regeringen vil drøfte udmøntningen af handlingsplanerne med de regionale vækstfora på relevante områder.

3. Grøn omstilling

Regeringen og vækstforum vil fortsætte det brede samarbejde inden for klima og energi. Samarbejdet vil blandt andet ske i regi af det kommende vækstteam "Klima og energi" og kan eventuelt omfatte implementeringen af dele af energiaftalen fra marts 2012.

Det er regeringens mål, at halvdelen af Danmarks traditionelle elforbrug skal komme fra vind i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil i dialog med de regionale vækstfora og Vindmølleindustrien belyse, hvordan vi samlet set bedst kan fastholde og udvikle Danmarks position på vindmølleområdet. Parterne vil på grundlag heraf drøfte tilrettelæggelsen af den fremtidige regionale og nationale indsats på området.

Danmark har chancen for at udvikle sig til et grønt demonstrationsland for nye teknologier og metoder. I den forbindelse er regeringen positiv over for, at Bornholms Vækstforum har fokus på at understøtte demonstration af nye grønne teknologier i stor skala og på den måde bidrage til at gøre Danmark til et attraktivt test- og demonstrationsland, herunder EcoGrid-projektet, der bl.a. laver forsøg med elproduktion, hvoraf 50 pct. stammer fra vindkraft. I det omfang regioner, kommuner, erhvervsliv og forskningsinstitutioner ønsker at gennemføre forsøgs- og demonstrationsprojekter herom, vil Klima-, Energi- og Bygningsministeriet positivt overveje mulighederne for at kunne bakke op om projekterne.

Bornholm er i den sammenhæng velegnet til demonstration af nye teknologier i stor/fuld skala, idet øen er afgrænset både geografisk og befolkningsmæssigt. Det kan dreje sig om projekter inden for energiforsyning, infrastruktur, elbiler, miljøløsninger, energieffektiviseringer og landbruget m.v. Bornholms Vækstforum arbejder således for at blive anerkendt som en grøn test-ø, og har i den forbindelse iværksat en række initiativer, der støtter op omkring de erhvervsmæssige muligheder på området. Der er fokus på at forankre de grønne initiativer på Bornholms uddannelsesinstitutioner, herunder specielt på Campus Bornholm (EUD og gymnasieuddannelserne).

4. Design og arkitektur

Regeringen og en række private og regionale parter vil i foråret 2012 etablere et design- og arkitekturkonsortium med base i Kolding. Konsortiet skal blandt andet koordinere markedsføringen af danske designløsninger og aktiviteter på eksportmarkederne. Efter etable-

ringen af konsortiet vil vækstforum blive kontaktet med henblik på et samarbejde for at sikre forankring i hele landet, herunder til Kunstakademiets Designskole på Bornholm.

Parterne er enige om behovet for et øget videngrundlag om, hvordan design kan anvendes i virksomhedernes innovationsaktiviteter. Vækstforum og Dansk Design Center vil drøfte de hidtidige erfaringer i regionen og undersøge muligheden for at gennemføre designpartnerskaber mellem Dansk Design Center og regionens små og mellemstore virksomheder.

Kulturministeriet deltager gerne i udbredelsen af brugen af design med afsæt i en række tiltag på designområdet, der har et erhvervspolitisk fokus.

5. Turisme

Der er enighed om, at de regionale vækstfora inddrages i forbindelse med arbejdet med at formulere en national turismestrategi samt i at udvikle bæredygtig grøn turisme og kultur-turisme på grundlag af stedbundne potentialer.

De danske kystområder indeholder store natur- og landskabsværdier og kystturismen har stor betydning for Danmark og de danske yderområder og landdistrikter i særdeleshed. Kystturismen er imidlertid under pres, blandt andet fordi de traditionelle målgrupper – svenske og tyske børnefamilier – i stigende grad tager andre steder hen, som fx kan tilbyde billigere produkter. Parterne har en fælles interesse i at styrke og effektivisere samarbejdet blandt kystturismens mange aktører. På den baggrund er Center for Kystturisme blandt andet etableret i et samarbejde mellem Erhvervs- og Vækstministeriet, Region Midtjyllands, Syddanmarks, Sjællands og Nordjyllands vækstfora samt Ringkøbing-Skjern kommune. Centeret har til formål at forestå analyser, videnindsamling, gennemføre udviklingsaktiviteter mv., der kan bidrage til, at kystturismens forskellige aktører kan træffe strategiske beslutninger på et mere kvalificeret grundlag.

Parterne arbejder på muligheden for også at sikre en bornholmsk repræsentation i bestyrelsen, ligesom parterne er enige om, at sikre koordinering af aktiviteter mellem videncenteret i Hvide Sande og Center for Regional- og Turismeforskning på Bornholm.

Parterne er således enige om at følge aktiviteterne i regi af Center for Kystturisme tæt. Regeringen vil desuden arbejde for, at Center for Kystturisme efter dets etablering i foråret 2012 tager initiativ til at få afdækket mulighederne for samarbejde med de lokale aktionsgrupper (LAG) om turismefremme. Vækstforum vil derudover give konkrete indspil til at forbedre koordineringen i udviklingen og markedsføringen af dansk kystturisme. Indspillene gives i regi af koordinationsgruppen om turisme.

6. Fødevarer

Et konsortium med deltagelse af blandt andre Region Sjælland, Uddannelsescentret i Roskilde og Aalborg Universitet har i 2011 etableret Madkulturen, hvor ideer inden for madkultur og fødevarerinnovation kan løftes til konkrete initiativer. Madkulturen vil i samarbejde med vækstfora arbejde for at styrke den regionale identitet i fødevarer og vil blandt andet se på de regionale fødevareraktørers potentielle forretningsmuligheder i ”det ny nordiske køkken”, som oplever kraftigt stigende interesse på hjemme- og eksportmarkederne. Madkulturzonen indgår aktuelt i en satsning på Bornholm under navnet ”Det nye autentiske bornholmske køkken”, som både LAG Bornholm og Bornholms Vækstforum medfi-

nansierer. Bornholm har en tydelig position på det danske fødevarermarked, og der er indsamlet forskningsresultater, som Center for Regional og Turismeforskning kan omsætte til gavn for andre regioner.

7. Samarbejde mellem vækstfora og de lokale aktionsgrupper

Attraktive levevilkår og gode rammer for at etablere, drive og udvikle virksomheder er vigtige elementer i at fastholde en positiv udvikling uden for de større byer. Visse landdistrikter og yderområder formår at skabe flere positive udviklingstendenser end andre. Når dette er tilfældet, tilskrives det ofte evnen til at udnytte de lokale erhvervspotentialer, som blandt andet findes inden for fødevarer, oplevelsesøkonomi og turisme.

De lokale aktionsgrupper har til opgave at styrke levevilkårene i landdistrikterne og styrke den lokale jobskabelse, fx gennem investeringer i mikrovirksomheder. Parterne er enige om at arbejde for at øge sammenhængen mellem vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og de lokale aktionsgruppers investeringer i erhvervsudvikling, således at investeringerne i højere grad trækker i samme retning og bidrager til øget vækst og flere job i regionen. Som led heri vil Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter inviterer relevante parter til dialog om erfaringerne med og mulighederne for at styrke samarbejdet mellem LAG og vækstfora, herunder hvordan lokale erhvervspotentialer kan identificeres, understøttes og eventuelt indgå i den regionale helhed.

Fødevarerministeriet vil desuden med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter fortsætte det tætte samarbejde med de lokale og regionale parter om udmøntningen af den såkaldte 280 mio. kr. pulje, hvor kommuner, regioner og lokale aktionsgrupper samarbejder om en udvikling af fødevarerhvervene, en styrket indsats for natur og miljø og udvikling af landdistrikter generelt. Parterne vil inden for det kommende år gøre status for resultater og perspektiver i samarbejdet herunder initiativer, der sikrer, at midlerne anvendes omkostningseffektivt.

8. Trafikal tilgængelighed til Bornholm

Parterne er enige om, at tilgængeligheden til og fra Bornholm er en central rammebetingelse for erhvervsudviklingen på øen. Kontrakten om færgebetjeningen af Bornholm, der gælder fra den 1. september 2011 og frem til 31. august 2017, har givet bedre tilgængelighed, større passager- og fragtkapacitet og bedre muligheder for godstransporten til og fra Bornholm. Vækstforum er af den opfattelse, at prisniveauet for færgetransporten til og fra Bornholm er en barriere for erhvervsudviklingen på øen. Parterne er enige om at indgå i en dialog om strukturen for billetpriserne, i god tid inden den nuværende kontrakt udløber, idet spørgsmålet inddrages i det udvalg, der nedsættes, jf. Analyse af transportvilkårene for Bornholm, og som består af repræsentanter fra Transportministeriet, Trafikstyrelsen og Kontaktrådet for Trafikbetjening af Bornholm.

På baggrund af Transportministeriets analyse: ”Analyse af rammevilkår for transport til og fra Bornholm” fra februar 2012, er parterne enige om, at der arbejdes videre med en række fokuspunkter:

1. Transportministeriet iværksætter i 2012 et udredningsarbejde om rammerne for den fremtidige færgebetjening til og fra Bornholm. Udredningsarbejdet vil blandt andet omfatte spørgsmålet om den fremtidige tonnage, takststruktur, sejlplan samt

organisationsmodel. Arbejdet skal færdiggøres inden udgangen af 2013 med henblik på drøftelse i forligskredsen.

2. Transportministeriet vil undersøge de fremadrettede økonomiske rammer for Rønne Lufthavn i lyset af behovet for gode luftfartforbindelser til og fra øen.
3. Transportministeriet vil gennemføre en analyse af jernbanebetjening til Bornholm mellem København og Ystad, herunder som led i forberedelsen af kontrakt med DSB i 2015 og den nye model for færgebetjening i 2017.
4. Transportministeriet vil undersøge mulige barrierer for en effektiv og smidig afvikling af trafikken til og fra Bornholm via Sverige.
5. Transportministeriet vil i samarbejde med Center for Regional- og Turisurforskning iværksætte arbejdet med en trafikmodel for Bornholm inden for rammerne af den kommende landstrafikmodel.

Parterne er også enige om, at arbejde videre med de anbefalinger, der ligger i redegørelsen fra udvalget om dansk luftfart fra marts 2012. Heri konstateres bl.a., at flytrafikken spiller en central rolle for Bornholms tilgængelighed. Det er en af redegørelsens anbefalinger, at Transportministeriets analyse af rammevilkår for transport til og fra Bornholm inddrages i en fremtidig strategi for indenrigsluftfarten, fordi der kan være behov for en særlig indsats.

9. Samarbejde om at styrke innovationskapaciteten

Regeringen og Bornholms Vækstforum har allerede et tæt samarbejde i dag på innovationsområdet, blandt andet om indsatser i regi af Forsyningsfonden og Rådet for Teknologi og Innovation, blandt andet om at etablere strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation, styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk, styrke smv'ers innovationskraft samt fremme samspil mellem den offentlige og private sektor.

Rådet for Teknologi og Innovation, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og de regionale vækstfora aftalte i februar 2011 at udarbejde en strategi for, hvordan man samlet set fra national og regional side kan skabe gode rammer for innovation, videndeling og vækst i innovationsnetværk og klynger, herunder at sikre et styrket samarbejde og arbejdsdeling mellem det statslige og regionale niveau. Dette arbejde vil parterne gøre færdigt i 2012. Bornholms Vækstforum har medfinansieret et omfattende klyngesamarbejde på Bornholm, hvorved der er opnået særlige kompetencer i klyngeudvikling i yderområder, som gerne videreformidles til andre regioner.

Regeringen vil fremlægge en innovationsstrategi, der har til formål at øge innovationskapaciteten og skabe en fælles retning for innovationspolitikken. Som led i arbejdet med innovationsstrategien vil regeringen tage initiativ til en dialog med vækstfora om samspillet mellem de statslige og regionale innovationstilbud.

10. Adgang til risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har god adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

11. Investeringsfremme

Regeringen vil arbejde for at tiltrække udenlandske investeringer og skabe bedre rammer for udenlandske virksomheders investeringer i Danmark. Regeringen vil derfor nedsætte en arbejdsgruppe, der skal sikre en styrket og effektiv koordination af indsatsen for at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder i Danmark. Arbejdsgruppen skal bl.a. gennemgå modtage- og fastholdelsesindsatsen med henblik på at sikre, at den skaber de mest optimale forhold for de udenlandske virksomheder, herunder sikre bedre koordination mellem den kommunale, regionale og nationale indsats. Regeringen vil invitere Danske Regioner, Copenhagen Capacity, Foreningen Vestdansk Investeringsfremme samt KL til at deltage i arbejdsgruppen. Vækstforum inviteres til at bidrage med indspil til processen i form af beskrivelser af udfordringer samt forslag til løsninger.

12. Adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomhed

Det skal være attraktivt at drive virksomhed i Danmark, og derfor er det også vigtigt, at der blandt andet er god adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomheder i alle egne af landet, herunder i landdistrikterne. Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chance for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder. Samtidig betyder globaliseringen, at de danske virksomheders vækst- og fremtidsmuligheder i stigende grad afhænger af eksport og internationalisering.

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at gennemføre en dialog med deltagelse af relevante parter om mulighederne for at skabe endnu bedre sammenhæng mellem konkrete rådgivnings-, vejlednings- og sparringstilbud, og herunder at sikre, at de eksisterende tilbud bredes bedst muligt ud til relevante virksomheder.

13. Samarbejde om at udnytte nye muligheder i digitalisering

Digitalisering spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervs-mæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet. For at udnytte potentialet på området lancerede den tidligere regering, KL og Danske Regioner i august 2011 en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2011-15, der bl.a. skal lette virksomhedernes vej til vækst.

I februar 2012 blev erhvervs- og vækstministeren enig med KL, regionerne og telebranchen om fem konkrete initiativer, som skal øge mobildækningen i hele Danmark. I forbindelse hermed vil Erhvervsstyrelsen se på, hvilke muligheder og barrierer der er for at forbedre dækningen af højhastighedsforbindelser og for at forbedre mobildækningen gennem initiativer på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Dette arbejde vil omfatte både tekniske, juridiske og økonomiske barrierer. Erhvervsstyrelsen forventer at levere initiativer allerede medio 2012. På baggrund af arbejdet vil der i givet fald kunne tages stilling til eventuelle politiske initiativer. Vækstforum vil blive orienteret om initiativerne.

14. Udrulning af bredbånd

Parterne er enige om at samarbejde om udrulning af bredbånd på Bornholm ved at undersøge de konkrete muligheder for at understøtte den fortsatte bredbåndsudrulning på Bornholm. En arbejdsgruppe under Erhvervs- og Vækstministeriet opgør medio 2012 en række måder, hvorpå kommuner og regioner kan fremme bredbåndsudviklingen og der-

med bidrage til den danske målsætning, at alle skal kunne få adgang til en internetforbindelse med en hastighed på mindst 100 Mbit/s senest i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter - i samarbejde med vækstforum - bidrage til at udbrede budskaberne via møder i relevante fora, hvor blandt andet alle regioner og Bornholm vil kunne deltage.

15. Ungdomsuddannelse til fremtidens arbejdsmarked

Parterne er enige om at bedre og mere uddannelse er afgørende for en konkurrencedygtig arbejdsstyrke, der kan sikre vækst og velstand.

Parterne vil som led heri styrke samarbejdet om et bedre undervisnings- og læringsmiljø på erhvervsuddannelsesområdet og vil i 2012 fokusere på initiativer, der kan bidrage til at styrke talentarbejdet.

Regeringen og Bornholms Vækstforum er enige om at understøtte Campus Bornholms varetagelse af det praktikpladsopsøgende arbejde på Bornholm, herunder at bistå skolen i forbindelse med et eventuelt forsøg under Ministeriet for Børn og Undervisnings forsøgsprogram ”Kvalitet i skolepraktik. De seks vækstfora vil blive inviteret til et fællesmøde af Ministeriet for Børn og Undervisning, hvor vækstforums ønsker samlet drøftes. Vækstforum og regeringen vil desuden fremme etableringen af partnerskaber mellem erhvervsskoler, virksomheder og GTS-institutter på initiativ ved vækstforum.

Parterne vil desuden etablere nye samarbejder på gymnasieområdet. Parterne vil samarbejde om rekrutteringen af gymnasiefremmede elever samt om at øge deres udbytte og gennemførelse af en gymnasial uddannelse. Regeringen vil konkret samarbejde med vækstforum om at videreformidle relevante erfaringer fra de enkelte regioner og Bornholm, og parterne vil indgå i relevante samarbejdsprojekter. Derudover vil parterne samarbejde om virkelighedsnære aktiviteter for talentfulde elever via netværksdannelse. Vækstforum og regeringen vil konkret støtte, at gymnasier indgår i dannelse af netværk med aftagerinstitutioner og virksomheder. Indholdet af netværkene bør udformes i fællesskab med de deltagende gymnasier, aftagerinstitutioner og virksomheder.

Vækstforum og Ministeriet for Børn og Undervisning vil arbejde for at sikre et tættere lokalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne ved at understøtte de lokale institutioners overvejelser med henblik på indgåelse af fusioner mellem institutioner, etablering af campus eller administrative fællesskaber. Indsatsen vil særligt være relevant i visse yderområder på grund af den demografiske udvikling. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter vil medvirke til at sikre videreformidling af gode eksempler på et tættere samarbejde.

Det er vigtigt for Bornholms Vækstforum og regeringen at sikre, at der udbydes en bred vifte af ungdomsuddannelser på Bornholm. Vækstforum peger på mulighederne for at øge de økonomiske incitamenter til at udbyde flere uddannelsesretninger, fx via højere taxameter for studerende i yderområder som Bornholm – og/eller øget tildeling af institutionstilskud. Regeringen vil nedsætte et udvalg, der skal udarbejde forslag til en taxameterreform vedrørende ungdomsuddannelserne. Forslag til indhold i taxameterreformen fra Bornholms Vækstforum vil kunne indgå i udvalgets fremadrettede arbejde.

16. Et tættere samarbejde mellem videregående uddannelser og erhvervslivet

Parterne vil fremme samarbejdet mellem erhvervsakademier, der blandt andet uddanner datamatikere, laboranter, finansøkonomer mv. og små- og mellemstore virksomheder på de enkelte regionale uddannelsesområder. Samarbejdet skal ske på grundlag af en fælles målsætning om kvalitet i erhvervsakademiuddannelserne og uddannelsesinstitutionernes aktive bidrag til udviklingsaktiviteter i virksomhederne og kan fx omfatte uddannelsesinstitutionernes medfinansiering af udviklingsprojekter, målrettet kompetenceudvikling af medarbejdere i virksomhederne, eksamensprojekter, 'udviklingsstipendier' for undervisere i ophold i virksomheder, SMV-medarbejdere som gæsteundervisere, virksomhedernes input til praksisnær casebaseret undervisning i uddannelserne mv.

Parterne er desuden enige om at gennemføre dialogmøder mellem de regionale vækstfora og ledelsen på de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesinstitutioner - herunder UCC og Metropol, hvor uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet kan drøfte, hvorledes institutionerne i højere grad kan understøtte vækst i virksomhederne gennem uddannelser og produktion af viden af høj kvalitet.

17. Styrket samarbejde om voksen- og efteruddannelse

Vækstforum og regeringen vil medvirke til at fremme samspillet mellem den regionale beskæftigelses- og erhvervs- og vækstudvikling samt voksen- og efteruddannelsesområdet. Vækstforum vil sætte fokus på et tættere samarbejde med Voksen- og Efteruddannelsescentrene (VEU-centrene) som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet. Regeringen vil sætte fokus på, at VEU-centrene sikrer et tættere samarbejde med vækstforum om voksen- og efteruddannelse. Parterne er enige om at styrke dette samarbejde ved at indgå i relevante samarbejdsprojekter.

Parterne er enige om, at for både videregående uddannelse og efteruddannelse gælder, at Bornholms geografiske placering gør det ønskeligt at videreudvikle fjernundervisning og blended learning. Vækstforum vil på den baggrund involvere bornholmske uddannelsesinstitutioner i udviklingen af pædagogiske undervisningsformer, der kan medvirke til, at Bornholm i videst muligt omfang sidestilles med andre landsdele.

Regeringen og Syddansk Vækstforum

23. maj 2012

Indledning

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring, som ikke alene skyldes den aktuelle krise, men også at den danske konkurrenceevne er forringet gennem en årrække. Det er derfor en central prioritet, at Danmark kommer tilbage som en konkurrencedygtig spiller på de globale markeder og er et attraktivt investerings-, udviklings- og produktionsland.

Dette understreger vigtigheden af en offensiv erhvervs- og vækstpolitik.

De generelle vækstvilkår skal forbedres. Det gælder fx i forhold til arbejdsudbud, uddannelse, adgang til kapital, konkurrence, forskning, innovation og infrastruktur.

Samtidig skal der fokuseres på de specifikke vækstvilkår på områder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer. Det kan fx være på områder, hvor der er udsigt til en stigende global efterspørgsel, og hvor vi samtidig kan løse vigtige globale samfundsudfordringer inden for fx sundhed, klima og miljø.

Regeringen og Syddansk Vækstforum er enige om at sikre en stærk og koordineret sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne har på den baggrund indgået et regionalt vækstpartnerskab. Med vækstpartnerskabet ønsker regeringen og vækstforum et styrket samarbejde om indsatsen for vækst og erhvervsudvikling i Region Syddanmark, herunder om udvalgte indsatser, der har særlig prioritet i vækstforums erhvervsudviklingsstrategi Strategi 2012-2020.

Vækstpartnerskabet indgås inden for de eksisterende økonomiske og administrative rammer.

Syddansk Vækstforum, erhvervs- og vækstministeren, ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser samt ministeren for by, bolig og landdistrikter har i forbindelse med indgåelse af vækstpartnerskabet drøftet de erhvervs- og vækstmæssige udfordringer og muligheder i regionen, herunder:

- Vækstforums hidtidige indsats for vækst og erhvervsudvikling, herunder de resultater vækstforum har opnået siden kommunalreformen i 2007
- Indsatsen for at fremme det erhvervmæssige potentiale på sundheds- og velfærdsområdet
- Perspektiverne i et styrket samarbejde mellem vækstforum og LAG'erne om erhvervsindsatsen i landdistrikter og yderområder
- Vækstforums arbejde med regionale styrkepositioner, uddannelse samt samarbejdet herom
- Rammerne for den danske strukturfondsadministration samt finansieringen af den kommende strukturfondsperiode.

Nedenfor beskrives udvalgte indsatser for vækst og erhvervsudvikling, som parterne vil samarbejde om inden for rammerne af vækstpartnerskabet.

1. Evaluering af kommunalreformen

Med kommunalreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007, blev den offentlige sektor i Danmark omorganiseret. Der blev etableret et nyt kommunalt og regionalt Danmarkskort og gennemført en ny opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner – også på erhvervsområdet.

De regionale vækstfora blev oprettet i forbindelse hermed og har som led heri haft ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Vækstforaene har til opgave at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi med afsæt i regionens erhvervsspecialisering og rammevilkår. Med afsæt i strategien indstiller vækstfora til regionsrådet om anvendelsen af de midler, regionen har afsat til erhvervsformål og indstiller til staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

Regeringen vil foretage en evaluering af kommunalreformen og den nuværende arbejdsdeling mellem kommuner, regioner og stat. Dette omfatter blandt andet regionernes opgave vedrørende regional udvikling, herunder den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Med henblik på at evaluere kommunalreformen på erhvervsområdet er der nedsat en arbejdsgruppe med Erhvervs- og Vækstministeriet som formand og med deltagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, KL og Danske Regioner. Der sættes som led i evalueringen fokus på opgavefordelingen i erhvervsudviklingsindsatsen, evaluering af de regionale vækstforas indsats, udgifter til administration, regionale udviklingsplaner samt evaluering af kommunernes virksomhedsrettede sagsbehandling.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund aftalt, at Syddansk Vækstforum blandt andet vil bidrage med information og data til brug for en evaluering af indsatsen for vækst og erhvervsudvikling, der bl.a. skal belyse de regionale vækstforas anvendelse af erhvervsudviklingsmidler (EU's strukturfondsmidler samt regionale midler), herunder om der med kommunalreformen er skabt grundlag for en mere strategisk, sammenhængende anvendelse af disse midler.

2. Styrket samarbejde på udvalgte erhvervsområder

Parterne er enige om et styrket samarbejde om indsatsen på udvalgte erhvervsområder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer.

Regeringen vil på udvalgte erhvervsområder nedsætte vækstteams, der skal udarbejde anbefalinger til regeringen om indsatser, der kan styrke væksten inden for det konkrete erhvervsområde. Der er indtil videre nedsat vækstteams på 4 områder: Vand, bio & miljøteknologi, Kreative erhverv · design, Det Blå Danmark og Sundheds- og velfærdsløsninger. Der er endvidere foreløbigt planlagt at nedsætte vækstteams på yderligere tre områder: Klima og energi, Fødevarer samt Turisme og anden oplevelsesøkonomi.

Det er aftalt, at vækstforum som bidrag til de enkelte Vækstteams arbejde vil:

1. Bidrage med kortlægning af erhvervmæssige styrker i regionen inden for erhvervsområderne
2. Beskrive vækstforums hidtidige indsats inden for erhvervsområderne
3. Give eventuelle indspil til, hvad der ses som vækstbarrierer inden for erhvervsområderne

Regeringen vil i forlængelse af de enkelte vækstteams anbefalinger udarbejde handlingsplaner, som kan forbedre vækstvilkårene på erhvervsområdet. Danmarks Vækstråd, hvor blandt andet formændene for hvert vækstforum har sæde, vil blive hørt i forbindelse med arbejdet. Regeringen vil drøfte udmøntningen af handlingsplanerne med de regionale vækstfora på relevante områder.

3. Erhvervmæssigt potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet

Parterne er enige om at styrke samarbejdet om det erhvervmæssige potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet. Der er allerede igangsat en række initiativer på området både i regionalt regi og i regi af blandt andet Forsynelsesfonden. De hidtidige erfaringer og resultater vil blive formidlet til vækstteamet for Sundheds- og velfærds løsninger, som en del af grundlaget for deres arbejde på området, jf. initiativ 2.

Region Syddanmark har understøttet opbygningen af en erhvervssektor med ekspertise inden for specielt automation, intelligente hjælpemidler, telemedicinske løsninger og IT-systemløsninger og er hjemsted for flere vidensinstitutioner og kompetenceklynger. Det drejer sig bl.a. om videncentret OPI Lab, Innovationspartnerskabet UNIK, Innovationsnetværket RoboCluster, SPIR initiativet Patient@Home, Center for Robotteknologi, erhvervsklyngen Welfare Tech Region og Syddansk Sundhedsinnovation, herunder testcenteret G10 og EU-initiativer inden for telemedicin. Regionen er i den sammenhæng velegnet til demonstration og afprøvning af nye teknologier i realistiske testmiljøer. Vækstforum ønsker i den forbindelse at stille videns- og udviklingsmiljøet i regionen til rådighed for andre regioner og kommuner.

Parterne vil i august 2012 indlede dialog om, hvordan de regionale, nationale og internationale initiativer, som er forankret i og omkring Forskerparken i Odense, kan bidrage til at styrke den nationale satsning på sundheds- og velfærdsområdet.

Derudover er flere nye, større projekter på området på vej til at blive realiseret. Staten og regionerne vil i de kommende år investere mere end 40 mia. kr. i nye sygehuse og modernisering af eksisterende. For at udnytte det erhvervmæssige potentiale i forbindelse hermed har Forsynelsesfonden og vækstforaene for Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark, Sjælland og Hovedstaden etableret et partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation med et budget på 100 mio. kr. Partnerskabets midler udmøntes i 2012-2013 og har til formål at udvikle fremtidens sygehusløsninger i et tæt samarbejde mellem offentlige myndigheder og private virksomheder. Der vil som led heri fx kunne støttes udvikling af nye løsninger inden for fx telemedicin, robotteknologi og logistik. Regeringen og Syddansk Vækstforum er enige om at følge aktiviteterne i partnerskabet for sundheds- og sygehusinnovation tæt.

Regeringen og vækstforum vil desuden videreudvikle samarbejdet om offentlig-privat innovation. I den forbindelse vil Syddansk Vækstforum udvikle et OPI-

certificeringskoncept, LivingLabDenmark, der skal professionalisere OPI-samarbejdet - både blandt offentlige og private parter.

Parterne vil ligeledes fortsætte samarbejdet om at styrke og afprøve nye, innovative udbuds- og indkøbsformer og bygge videre på de erfaringer, der opnås gennem de syddanske initiativer inden for innovative indkøb under Fornylsesfonden og de internationale erfaringer, som opnås gennem EU-initiativet Silver. Her er der etableret samarbejde med fem europæiske lande med henblik på at opnå erfaringer med innovative udbud til brug for EU-kommissionens fremtidige tilrettelæggelse af rammerne for udbud.

Endvidere vil regeringen og en række private og regionale parter i foråret 2012 etablere et markedsføringskonsortium, der skal styrke kendskabet internationalt til Danmarks erhvervsmæssige styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærdsløsninger, herunder også til den række af aktiviteter og indsatser, som Syddansk Vækstforum har igangsat på området. Vækstforum bidrager til konsortiet med erfaringer og viden på området samt med støtte til konsortiets aktiviteter, blandt andet gennem et tæt samarbejde med den syddanske satsning på velfærdsteknologi i Forskerparken i Odense.

4. Grøn omstilling

Regeringen og vækstforum vil fortsætte det brede samarbejde inden for klima og energi. Samarbejdet vil blandt andet ske i regi af det kommende vækstteam "Klima og energi" og kan eventuelt omfatte implementeringen af dele af energiaftalen fra marts 2012.

Det er regeringens mål, at halvdelen af Danmarks traditionelle elforbrug skal komme fra vind i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil i dialog med de regionale vækstfora og Vindmølleindustrien belyse, hvordan vi samlet set bedst kan fastholde og udvikle Danmarks position på vindmølleområdet. Parterne vil på grundlag heraf drøfte tilrettelæggelsen af den fremtidige regionale og nationale indsats på området.

Dansk vindmølleindustri er verdens førende. Syddansk Vækstforum satser i særlig grad på offshore vind og har med LORCs (Lindoe Offshore Renewable Center) og Esbjergs stærke positioner en væsentlig rolle i en samlet dansk offshore strategi. Mere end 8.000 af Danmarks 13.000 arbejdspladser inden for offshore vind er placeret i regionen.

Virksomheder centreret i Esbjerg, men også virksomheder i andre dele af regionen, er blandt de førende i verden indenfor offshore projektering, installation, drift og vedligehold. Regionen har derfor stærke kompetencer inden for offshore. Esbjerg havn har en central rolle i værdikæden for offshore vind på det Nordsøiske marked, og Masterplan 2004 - 2014 for Esbjerg Havn indeholder investeringer for 800 mio. kr.

I EU forventes der skabt yderligere 150.000 arbejdspladser indenfor offshore vind. Regeringen og Vækstforum er enige om i fællesskab, at arbejde for at udmønte potentialet i Nordsøen, så Danmark fastholder positionen som hovedleverandør af offshore vindmøller til resten af Europa, med Esbjerg som et af de nordeuropæiske knudepunkter for projektering, installation, drift og vedligehold i Nordsøen.

LORC er et nationalt, højt specialiseret center for viden, innovation, test og demonstration af teknologier indenfor offshore vind. LORC er bl.a. ved at bygge centre for test af naceller, svejsning, fundament og mekaniske tests. Testcentret skal bidrage til at udvikle

og teste teknologier der kan bidrage til at gøre offshore vind konkurrencedygtig i forhold til konventionelle energiressourcer.

Det nationale innovationsnetværk og klyngesamarbejde i Offshorecenter Danmark, som omfatter 250 virksomheder fra hele landet, er ligeledes forankret i regionen.

Syddanmark og særlig Sønderborgområdet er desuden - med over 50 pct. af Danmarks beskæftigede inden for mekatronikbranchen og med en omsætning på over 40 mia.kr. om året - tyngdepunkt for produktion af produkter, der kan bidrage til at løse de globale klima- og energiforsyningsudfordringer gennem en mere effektiv energiudnyttelse. Virksomheder med speciale i udvikling af intelligente teknologier til effektiv energiudnyttelse samarbejder i erhvervsklyngen Lean Energy for at sikre de bedste vilkår for fortsat vækst og udvikling

På baggrund af oplæg fra Vækstforum vil parterne indlede en dialog om, hvordan rammebetingelserne på området kan styrkes for at forbedre virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft samt anvendt forskning og viden, så den danske førerposition inden for effektiv energiudnyttelse kan fastholdes og udbygges.

5. Design og arkitektur

Regeringen og en række private og regionale parter vil i foråret 2012 etablere et design- og arkitekturkonsortium med base i Kolding. Konsortiet skal blandt andet koordinere markedsføringen af danske designløsninger og aktiviteter på eksportmarkederne. Efter etableringen af konsortiet vil vækstforum blive kontaktet med henblik på et samarbejde for at sikre forankring i hele landet.

Parterne vil desuden indlede om en dialog om, hvordan videngrundlaget om designanvendelse og designkompetencer i virksomhederne kan styrkes.

Designskolen Kolding og Syddansk Universitet har etableret en forskningsenhed med henblik på at oparbejde et internationalt førende forskningsmiljø inden for design, kultur og ledelse.

Vækstforum har igangsat projektet Design2Innovate, som samler en række virksomheder, som ønsker at styrke brugen af design i deres innovationsaktiviteter gennem deltagelse i bl.a. udviklingsforløb og efteruddannelse inden for design.

Kulturministeriet og Erhvervs- og Vækstministeriet deltager gerne i udbredelsen af brugen af design med afsæt i en række tiltag på designområdet, der har et erhvervspolitisk fokus.

6. Turisme

Der er enighed om, at de regionale vækstfora inddrages i forbindelse med arbejdet med at formulere en national turismestrategi samt i at udvikle bæredygtig grøn turisme og kultur-turisme på grundlag af stedbundne potentialer.

De danske kystområder indeholder store natur- og landskabsværdier og kystturismen har stor betydning for Danmark og de danske yderområder og landdistrikter i særdeleshed. Kystturismen er imidlertid under pres, blandt andet fordi de traditionelle målgrupper –

svenske og tyske børnefamilier – i stigende grad tager andre steder hen, som fx kan tilbyde billigere produkter. Parterne har en fælles interesse i at styrke og effektivisere samarbejdet blandt kystturismens mange aktører. På den baggrund er Center for Kystturisme blandt andet etableret i et samarbejde mellem Erhvervs- og Vækstministeriet, Region Midtjyllands, Syddanmarks, Sjællands og Nordjyllands vækstfora samt Ringkøbing-Skjern kommune. Centeret har til formål at forestå analyser, videnindsamling, gennemføre udviklingsaktiviteter mv., der kan bidrage til, at kystturismens forskellige aktører kan træffe strategiske beslutninger på et mere kvalificeret grundlag. Parterne er enige om at følge aktiviteterne i regi af Center for Kystturisme tæt samt anvende Center for Kystturisme aktivt i den fremadrettede vidensopbygning og udvikling inden for kystturismen, herunder fx inden for sejlereturisme. Kulturstyrelsen vil i muligt omfang tilbyde at samarbejde med centret i relation til rådgivning om at aktivere kulturarven som ressource for kyst- og sejlereturisme. Regeringen vil desuden arbejde for, at Center for Kystturisme efter dets etablering i foråret 2012 tager initiativ til at få afdækket mulighederne for samarbejde med de lokale aktionsgrupper (LAG) om turismefremme.

Vækstforum vil give konkrete indspil til at forbedre koordinationen i udviklingen og markedsføringen af dansk kystturisme. Vækstforum ønsker bl.a. at styrke udviklingen i regionens yderområder gennem udvikling af sejlereturisme med udgangspunkt i potentialet i det syddanske øhav og et marked, der også dækker de tyske kyster til Østersøen. Indspil gives i regi af koordinationsgruppen om turisme.

7. Fødevarer

Et konsortium med deltagelse af blandt andre Region Sjælland, Uddannelsescentret i Roskilde og Aalborg Universitet har i 2011 etableret Madkulturen, hvor ideer inden for madkultur og fødevarerinnovation kan løftes til konkrete initiativer. Madkulturen vil i samarbejde med vækstfora arbejde for at styrke den regionale identitet i fødevarer og vil blandt andet se på de regionale fødevareraktørers potentielle forretningsmuligheder i ”det ny nordiske køkken”, som oplever kraftigt stigende interesse på hjemme- og eksportmarkederne. Madkulturen går i dialog med vækstforum herom. Vækstforum vil formidle kontakt til den syddanske fødevarerklunge og de syddanske fødevarer-netværk, som allerede samarbejder om konkrete initiativer inden for fødevarerinnovation og regionale fødevarer.

8. Samarbejde mellem vækstfora og de lokale aktionsgrupper

Attraktive levevilkår og gode rammer for at etablere, drive og udvikle virksomheder er vigtige elementer i at fastholde en positiv udvikling uden for de større byer. Visse landdistrikter og yderområder formår at skabe flere positive udviklingstendenser end andre. Når dette er tilfældet, tilskrives det ofte evnen til at udnytte de lokale erhvervspotentialer, som blandt andet findes inden for fødevarer, oplevelsesøkonomi og turisme.

De lokale aktionsgrupper har til opgave at styrke levevilkårene i landdistrikterne og styrke den lokale jobskabelse, fx gennem investeringer i mikrovirksomheder. Parterne er enige om at arbejde for at øge sammenhængen mellem vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og de lokale aktionsgruppers investeringer i erhvervsudvikling, således at investeringerne i højere grad trækker i samme retning og bidrager til øget vækst og flere job i regionen. Som led heri vil Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter invitere relevante parter til dialog om erfaringerne med og mulighederne for at styrke samarbejdet mellem LAG og vækstfo-

ra, herunder hvordan lokale erhvervspotentialer kan identificeres, understøttes og eventuelt indgå i den regionale helhed.

Fødevarerministeriet vil desuden med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter fortsætte det tætte samarbejde med de lokale og regionale parter om udmøntningen af den såkaldte 280 mio. kr. pulje, hvor kommuner, regioner og lokale aktionsgrupper samarbejder om en udvikling af fødevarerhvervene, en styrket indsats for natur og miljø og udvikling af landdistrikter generelt. Parterne vil inden for det kommende år gøre status for resultater og perspektiver i samarbejdet herunder initiativer, der sikrer, at midlerne anvendes omkostningseffektivt.

9. Samarbejde om at styrke innovationskapaciteten

Regeringen og Syddansk Vækstforum har allerede et tæt samarbejde i dag på innovationsområdet, blandt andet om indsatser i regi af Fornyelsesfonden og Rådet for Teknologi og Innovation, blandt andet om at etablere strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation, styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk, styrke smv'ers innovationskraft samt fremme samspil mellem den offentlige og private sektor.

Rådet for Teknologi og Innovation, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og de regionale vækstfora aftalte i februar 2011 at udarbejde en strategi for, hvordan man samlet set fra national og regional side kan skabe gode rammer for innovation, videndeling og vækst i innovationsnetværk og klynger, herunder at sikre et styrket samarbejde og arbejdsdeling mellem det statslige og regionale niveau. Dette arbejde vil parterne gøre færdigt i 2012. Som led i dette arbejde vil parterne drøfte perspektiverne i et samarbejde om fælles kompetenceudvikling for klynge-facilitatorer, øget internationalisering af de danske klynger og udvikling af et viden- og faktabaseret grundlag for udvikling og evaluering af klyngernes performance.

Regeringen vil fremlægge en innovationsstrategi, der har til formål at øge innovationskapaciteten og skabe en fælles retning for innovationspolitikken. Som led i arbejdet med innovationsstrategien vil regeringen tage initiativ til en dialog med vækstfora om samspillet mellem de statslige og regionale innovationstilbud.

Syddansk Vækstforum har særlig fokus på innovation inden for energiområdet og sundheds- og velfærdsområdet samt design- og brugerdreven innovation. Desuden har Vækstforum fokus på offentlig-privat innovation samt kommercialisering og implementering af innovationsaktiviteterne i praksis. Vækstforum vil stille viden og erfaringer til rådighed og samarbejder gerne med regeringen om den kommende innovationsstrategi.

10. Adgang til risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har god adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Syddansk Vækstforum har etableret den regionale kapitalfond Welfare Tech Invest med i alt 95 mio. kr. Heraf er 75 mio. kr. øremærket til investeringer i iværkættelsesvirksomheder inden for sundheds- og velfærdsområdet, mens 20 mio. kr. er øremærkede udlån til

iværksættervirksomheder i yderområderne. I begge tilfælde skal der matches med eksterne midler

Der er afsat 150 mio. kr. til Vestdansk Vækstkapital øremærket til vækstvirksomheder i Vestdanmark. Vestdansk Vækstkapital skal arbejde tæt sammen med bl.a. de regionale vækstfora, herunder Syddansk Vækstforum.

11. Investeringsfremme

Regeringen vil arbejde for at tiltrække udenlandske investeringer og skabe bedre rammer for udenlandske virksomheders investeringer i Danmark. Regeringen vil derfor nedsætte en arbejdsgruppe, der skal sikre en styrket og effektiv koordination af indsatsen for at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder i Danmark. Arbejdsgruppen skal bl.a. gennemgå modtage- og fastholdelsesindsatsen med henblik på at sikre, at den skaber de mest optimale forhold for de udenlandske virksomheder, herunder sikre bedre koordination mellem den kommunale, regionale og nationale indsats. Regeringen vil invitere Danske Regioner, Copenhagen Capacity, Foreningen Vestdansk Investeringsfremme samt KL til at deltage i arbejdsgruppen. Vækstforum inviteres til at bidrage med indspil til processen i form af beskrivelser af udfordringer samt forslag til løsninger.

Samarbejdet om den veldanske investeringsfremmeindsats forventes fortsat i Foreningen Vestdansk Investeringsfremme (FVI) som et fælles projekt mellem de veldanske regioner. De veldanske regioner og Invest in Denmark under Udenrigsministeriet har med FVI skabt en arbejdsdeling, hvor man regionalt forestår modtageapparatet i Danmark samt kortlægningsopgaver og klyngeudvikling, mens Invest in Denmark forestår marketing og salgsarbejdet i udlandet via medarbejdere på udvalgte danske repræsentationer i Asien, Europa og Nordamerika. Foreningen Vestdansk Investeringsfremme har ansat otte regionale projektledere i Vestdanmark, som er fuldt integreret i Invest in Denmark's organisation. I april 2012 har alle tre vækstfora vækstfora bevilget midler til en forlængelse af FVI i 2013 og 2014.

12. Adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomhed

Det skal være attraktivt at drive virksomhed i Danmark, og derfor er det også vigtigt, at der blandt andet er god adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomheder i alle egne af landet, herunder i landdistrikterne. Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chance for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder. Samtidig betyder globaliseringen, at de danske virksomheders vækst- og fremtidsmuligheder i stigende grad afhænger af eksport og internationalisering.

Der er allerede igangsat en række samarbejder mellem parterne. Eksportrådet under Udenrigsministeriet har indgået strategiske samarbejdsaftaler med hhv. Region Midtjylland / Væksthus Midtjylland, Region Nordjylland / Væksthus Nordjylland og Region Sjælland / Væksthus Sjælland, der sikrer, at rådgivning om internationalisering og eksport bliver en integreret del af den regionale erhvervsrådgivning. Som et centralt element i det forstærkede samarbejde er der placeret en medarbejder fra Eksportrådet i væksthuse. Samarbejdet giver dermed virksomheder en direkte og nem adgang til Eksportrådets globale netværk og bringer internationalt markedskendskab ind i samarbejdet med regionen og

virksomhederne. Eksportrådet er i dialog med Væksthus Syddanmark om en lignende aftale.

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at gennemføre en dialog med deltagelse af relevante parter om mulighederne for at skabe endnu bedre sammenhæng mellem konkrete rådgivnings-, vejlednings- og sparringstilbud, og herunder at sikre, at de eksisterende tilbud bredes bedst muligt ud til relevante virksomheder.

Syddansk Vækstforum ser gerne en videreudvikling af det samarbejde, der allerede er etableret mellem Eksportrådet og de syddanske klynger med henblik på at styrke klyngernes internationalisering og eksport gennem specialiseret viden om specifikke eksportmarkeder, herunder mulighederne for indstationering af en eksportmedarbejder fra Eksportrådet.

Syddansk Vækstforum ønsker desuden at drøfte potentialet med Eksportrådet i Udenrigsministeriet og Generalkonsulatet i Guangzhou og undersøge mulighederne i et tværregionalt samarbejde om etablering af et inkubatornetværk med Guangzhou i Kina med Væksthus Syddanmark som dansk tovholder. Netværket og inkubatormiljøet skal understøtte og lette danske iværksætteres adgang til det kinesiske marked med udgangspunkt i kompetencerne i Knowledge City, Guangzhou.

13. Samarbejde om at udnytte nye muligheder i digitalisering

Digitalisering spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervs-mæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet. For at udnytte potentialet på området lancerede den tidligere regering, KL og Danske Regioner i august 2011 en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2011-15, der bl.a. skal lette virksomhedernes vej til vækst.

I februar 2012 blev erhvervs- og vækstministeren enig med KL, regionerne og telebranchen om fem konkrete initiativer, som skal øge mobildækningen i hele Danmark. I forbindelse hermed vil Erhvervsstyrelsen se på, hvilke muligheder og barrierer der er for at forbedre dækningen af højhastighedsforbindelser og for at forbedre mobildækningen gennem initiativer på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Dette arbejde vil omfatte både tekniske, juridiske og økonomiske barrierer. Erhvervsstyrelsen forventer at levere initiativer allerede medio 2012. På baggrund af arbejdet vil der i givet fald kunne tages stilling til eventuelle politiske initiativer. Vækstforum vil blive orienteret om initiativerne.

En arbejdsgruppe under Erhvervs- og Vækstministeriet opgør medio 2012 en række måder, hvorpå kommuner og regioner kan fremme bredbåndsudviklingen og dermed bidrage til den danske målsætning, at alle skal kunne få adgang til en internetforbindelse med en hastighed på mindst 100 Mbit/s senest i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter - i samarbejde med vækstforum - bidrage til at udbrede budskaberne via møder i relevante fora, hvor blandt andet alle regioner og Bornholm vil kunne deltage.

14. Ungdomsuddannelse til fremtidens arbejdsmarked

Parterne er enige om at bedre og mere uddannelse er afgørende for en konkurrencedygtig arbejdsstyrke, der kan sikre vækst og velstand.

Parterne vil som led heri styrke samarbejdet om et bedre undervisnings- og læringsmiljø på erhvervsuddannelsesområdet og vil i 2012 fokusere på initiativer, der kan bidrage til at sikre flere praktikpladser og styrke talentarbejdet i regionen. De seks vækstfora vil blive inviteret til et fællesmøde af Ministeriet for Børn og Undervisning, hvor vækstforums ønsker samlet drøftes. Vækstforum og regeringen vil desuden fremme etableringen af partnerskaber mellem erhvervsskoler, virksomheder og GTS-institutter.

Parterne vil desuden etablere nye samarbejder på gymnasieområdet. Parterne vil samarbejde om rekrutteringen af gymnasiefremmede elever samt om at øge deres udbytte og gennemførelse af en gymnasial uddannelse. Regeringen vil konkret samarbejde med vækstforum om at videreformidle relevante erfaringer fra de enkelte regioner, og parterne vil indgå i relevante samarbejdsprojekter. Derudover vil parterne samarbejde om virkelighedsnære aktiviteter for talentfulde elever via netværksdannelse. Vækstforum og regeringen vil konkret støtte, at gymnasier indgår i dannelse af netværk med aftagerinstitutioner og virksomheder. Indholdet af netværkene bør udformes i fællesskab med de deltagende gymnasier, aftagerinstitutioner og virksomheder.

Vækstforum og Ministeriet for Børn og Undervisning vil arbejde for at sikre et tættere lokalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne ved at understøtte de lokale institutioners overvejelser med henblik på indgåelse af fusioner mellem institutioner, etablering af campus eller administrative fællesskaber. Indsatsen vil særligt være relevant i visse yderområder på grund af den demografiske udvikling. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter vil medvirke til at sikre videreformidling af gode eksempler på et tættere samarbejde.

Syddansk Vækstforum ønsker at bidrage til gode uddannelsesmuligheder i hele regionen, herunder yderområderne.

15. Et tættere samarbejde mellem videregående uddannelser og erhvervslivet

Parterne vil fremme samarbejdet mellem erhvervsakademier, der blandt andet uddanner datamatikere, laboranter, finansøkonomer mv. og små- og mellemstore virksomheder på de enkelte regionale uddannelsesområder. Samarbejdet skal ske på grundlag af en fælles målsætning om kvalitet i erhvervsakademiuddannelserne og uddannelsesinstitutionernes aktive bidrag til udviklingsaktiviteter i virksomhederne og kan fx omfatte uddannelsesinstitutionernes medfinansiering af udviklingsprojekter, målrettet kompetenceudvikling af medarbejdere i virksomhederne, eksamensprojekter, 'udviklingsstipendier' for undervisere i ophold i virksomheder, SMV-medarbejdere som gæsteundervisere, virksomhedernes input til praksisnær casebaseret undervisning i uddannelserne mv.

Parterne er ligeledes enige om et fortsat styrket samarbejde mellem erhvervslivet og de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner.

Parterne er desuden enige om at gennemføre dialogmøder mellem de regionale vækstfora og ledelsen på de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesinstitutioner, hvor uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet kan drøfte, hvorledes institutionerne i højere grad kan understøtte vækst i virksomhederne gennem uddannelser og produktion af viden af høj kvalitet.

16. Internationalisering i uddannelser

Parterne er enige om at fremme et internationalt orienteret uddannelsessystem og samarbejde om at rekruttere højtuddannet arbejdskraft og bachelorer.

Ministeriet for Børn og Undervisning planlægger som opfølgning på kommuneaftalen for 2012 at gennemføre en analyse af muligheder for at etablere internationale linjer på grundskoleniveau i kommunalt regi. Analysen forventes afsluttet i 2012. En eventuel ændring af det gældende regelsæt bør afvente resultatet af analysen.

Parterne er enige om at indlede en dialog om de barrierer og udfordringer, der begrænser tiltrækningen af højtuddannet arbejdskraft i regionen. I forbindelse med en kommende reform af området for international rekruttering vil Beskæftigelsesministeriet undersøge de administrative procedurer ved rekruttering af højtuddannet arbejdskraft fra udlandet, ligesom Beskæftigelsesministeriet i regi af Workindenmark South vil bidrage med at rekruttere og fastholde højtuddannet udenlandsk arbejdskraft i Danmark, herunder deres medfølgende familie samt internationale studerende.

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser arbejder målrettet på rekruttering fra fem forskellige lande, herunder Tyskland. For at skabe synergi mellem den nationale og regionale indsats for at tiltrække internationale studerende til de videregående uddannelser og fastholde dem efter endt uddannelse vil Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser give sparring og udveksle erfaringer med Syddansk Vækstforum.

17. Styrket samarbejde om voksen- og efteruddannelse

Vækstforum og regeringen vil medvirke til at fremme samspillet mellem den regionale beskæftigelses- og erhvervs- og vækststudvikling samt voksen- og efteruddannelsesområdet. Vækstforum vil sætte fokus på et tættere samarbejde med Voksen- og Efteruddannelsescentrene (VEU-centrene) som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet. Regeringen vil sætte fokus på, at VEU-centrene sikrer et tættere samarbejde med vækstforum om voksen- og efteruddannelse. Parterne er enige om at styrke dette samarbejde ved at indgå i relevante samarbejdsprojekter.

18. Styrket grænseoverskridende samarbejde

Vækstforum arbejder for at udnytte vækstpotentialen i den dansk-tyske grænseregion med udgangspunkt i de fælles grænseoverskridende erhvervsmæssige styrker inden for sundhed og velfærd, energi og oplevelsesøkonomi. INTERREG-projektet Vækstcentret – succes for den dansk-tyske region, der netop har til formål at understøtte samarbejde om vækst på tværs af grænsen understøtter, faciliterer konkrete grænseoverskridende projekter.

Parterne er enige om behovet for at videreudvikle stærke vækstpartnerskaber på tværs af den dansk-tyske grænse, bl.a. med udgangspunkt i de syddanske klyngeindsatser. Gode rammer for innovation, videndeling og vækst i klyngerne på tværs af den dansk-tyske grænse vil således indgå i det nationale-regionale samarbejde om styrkelse af innovationskapaciteten og den fælles klyngeudviklingsstrategi. Desuden vil parterne arbejde for, at de kommende EU-programmer, herunder INTERREG 5A, understøtter mulighederne for klyngeudvikling på tværs af landegrænsen.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland

24. maj 2012

Indledning

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring, som ikke alene skyldes den aktuelle krise, men også at den danske konkurrenceevne er forringet gennem en årrække. Det er derfor en central prioritet, at Danmark kommer tilbage som en konkurrencedygtig spiller på de globale markeder og er et attraktivt investerings-, udviklings- og produktionsland.

Dette understreger vigtigheden af en offensiv erhvervs- og vækstpolitik.

De generelle vækstvilkår skal forbedres. Det gælder fx i forhold til arbejdsudbud, uddannelse, adgang til kapital, konkurrence, forskning, innovation og infrastruktur.

Samtidig skal der fokuseres på de specifikke vækstvilkår på områder, hvor dansk erhvervs- liv har særlige styrker og potentialer. Det kan fx være på områder, hvor der er udsigt til en stigende global efterspørgsel, og hvor vi samtidig kan løse vigtige globale samfundsudfordringer inden for fx sundhed, fødevarer, klima og miljø. Områder, som Vækstforum for Region Midtjylland vurderer, er væsentlige styrkepositioner i regionen.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at sikre en stærk og koordineret sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne har på den baggrund indgået et regionalt vækstpartnerskab. Med vækstpartnerskabet ønsker regeringen og vækstforum et styrket samarbejde om indsatsen for vækst og erhvervsudvikling i Region Midtjylland, herunder om udvalgte indsatser, der har særlig prioritet i vækstforums erhvervsudviklingsstrategi for 2010-2020 "En globalt konkurrencedygtig region".

Region Midtjylland har i samarbejde med kommuner, DI og arbejdstager-organisationer sat særligt fokus på at fastholde og udvikle industriproduktionen i regionen. Industriproduktion spiller fortsat en stor rolle for beskæftigelse, eksport og værdiskabelse i Region Midtjylland. Industrien tegner sig for 17 pct. af beskæftigelsen i Region Midtjylland og 71 pct. af eksporten. Som i hele Danmark, har arbejdspladser indenfor industrien været under pres i regionen – særligt i kriseårene. Faldet i industribeskæftigelsen giver også en udfordring for serviceerhvervene, der tegner sig for størstedelen af regionens beskæftigelse, da mange servicejobs er koblet til fremstillingsindustrien.

Vækstforum Midtjylland vil i sin indsats for at fastholde og udvikle industriproduktionen i regionen have særlig fokus på at øge virksomhedernes produktivitet, innovation og eksport samt arbejdsstyrkens evne til at bidrage hertil. Vækstforum lægger vægt på, at indsatsen udfoldes i sammenhæng med regeringens arbejde hermed.

Vækstforum for Region Midtjylland, erhvervs- og vækstministeren, ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser samt ministeren for by, bolig og landdistrikter har i forbindelse med indgåelse af vækstpartnerskabet drøftet de erhvervs- og vækstmæssige udfordringer og muligheder i regionen, herunder:

- Vækstforums hidtidige indsats for vækst og erhvervsudvikling, herunder de resultater vækstforum har opnået siden kommunalreformen i 2007 samt strukturfondenes betydning for den regionale vækstpolitik
- Et sammenhængende effektivt offentligt innovations- og erhvervsfremmesystem
- Perspektiverne i et styrket samarbejde mellem vækstforum og LAG'erne om erhvervsindsatsen i landdistrikter og yderområder
- Vækstforums arbejde med regionale styrkepositioner og et styrket samarbejde om vækst inden for sundhed og velfærd, grøn omstilling og fødevarerhvervet
- En fokuseret indsats på et sammenhængende uddannelsessystem orienteret mod erhvervslivets behov

Nedenfor beskrives udvalgte indsatser for vækst og erhvervsudvikling, som parterne vil samarbejde om inden for rammerne af vækstpartnerskabet.

Vækstpartnerskabet indgås inden for de eksisterende økonomiske og administrative rammer.

1. Et sammenhængende effektivt offentligt innovations- og erhvervsfremmesystem

Vækstforum for Region Midtjylland og regeringen vil forsætte samarbejdet om udviklingen af ét sammenhængende, effektivt innovations- og erhvervsfremmesystem, der matcher virksomhedernes behov for viden og bidrager til øget innovation og vækst.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at gennemføre en dialog med deltagelse af relevante parter om mulighederne for at skabe endnu bedre sammenhæng mellem konkrete rådgivnings-, vejlednings- og sparringstilbud, og herunder at sikre, at de eksisterende tilbud bredes bedst muligt ud til relevante virksomheder.

Parterne vil desuden gennem løbende koordinering af initiativer tilstræbe, at der ikke iværksættes overlappende regionale og statslige initiativer, og sikre, at der både i Væksthuset og det øvrige erhvervsfremmesystem – herunder innovationsnetværkene - er et solidt kendskab til de initiativer, der iværksættes fra statslig side. De offentlige innovationsordninger og videninstitutioner skal i høj grad bidrage til at innovationsindsatsen forplanter sig til vækst og beskæftigelse og universiteterne - på linje med andre videregående uddannelsesinstitutioner - har en væsentlig rolle heri.

Det skal være attraktivt at starte og drive virksomhed i Danmark, og derfor er det også vigtigt, at der blandt andet er god adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomheder i alle egne af landet, herunder i landdistrikterne. Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chance for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder. Samtidig betyder globaliseringen, at de danske virksomheders vækst- og fremtidsmuligheder i stigende grad afhænger af eksport og internationalisering.

Regeringen vil fremlægge en innovationsstrategi, der har til formål at øge innovationskapaciteten og skabe en fælles retning for innovationspolitikken. Som led i arbejdet med innovationsstrategien vil regeringen tage initiativ til en dialog med vækstfora om samspillet mellem de statslige og regionale innovationstilbud.

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland har allerede et tæt samarbejde i dag på innovationsområdet, blandt andet om indsatser i regi af Fornylsesfonden og Rådet for Teknologi og Innovation, blandt andet om at etablere strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation, styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk, styrke smv'ers innovationskraft samt fremme samspil mellem den offentlige og private sektor.

Rådet for Teknologi og Innovation, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og de regionale vækstfora aftalte i februar 2011 at udarbejde en strategi for, hvordan man samlet set fra national og regional side kan skabe gode rammer for innovation, videndeling og vækst i innovationsnetværk og klynger, herunder at sikre et styrket samarbejde og arbejdsdeling mellem det statslige og regionale niveau. Dette arbejde vil parterne gøre færdigt i 2012.

Vækstforum og regeringen vil understøtte et tættere lokalt og regionalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, beskæftigelsesregionerne, kommunerne og arbejdsmarkedets parter for at understøtte den lokale og regionale kompetenceudvikling og mulighederne for uddannelse for ansatte og ledige til fremtidens arbejdsmarked. Vækstforum Midtjylland vil konkret sætte fokus på et tættere samarbejde med VEU-centrene, som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet, således at voksen- og efteruddannelsesindsatsen i højere grad bidrager til at fremme den regionale erhvervsudvikling. Regeringen vil sætte fokus på, at VEU-centrene sikrer et tættere samarbejde med vækstforum om voksen- og efteruddannelse. Parterne er enige om at styrke dette samarbejde ved blandt andet at indgå i relevante samarbejdsprojekter.

Parterne vil i relation til de videregående uddannelser drøfte konkrete projektforslag om samarbejdsmuligheder, der understøtter samspillet mellem praksis, forskning og teknologi i den innovative kapacitetsopbygning. Vækstforum vil invitere Styrelsen for Forskning og Innovation til en drøftelse herom. Ved samme lejlighed kan parterne drøfte innovationsstrategien samt om der gennem en samtænkning af de statslige og regionale initiativer i højere grad kan bidrages til løsningen af store samfundsmæssige problemer.

2. Styrket samarbejde på udvalgte erhvervsområder

Parterne er enige om et styrket samarbejde om indsatsen på udvalgte erhvervsområder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer.

Regeringen vil på udvalgte erhvervsområder nedsætte vækstteams, der skal udarbejde anbefalinger til regeringen om indsatser, der kan styrke væksten inden for det konkrete erhvervsområde. Der er indtil videre nedsat vækstteams på 4 områder: Vand, bio & miljøteknologi, Kreative erhverv · design, Det Blå Danmark og Sundheds- og velfærdsløsninger. Der er endvidere foreløbigt planlagt at nedsætte vækstteams på yderligere tre områder: Klima og energi, Fødevarer samt Turisme og anden oplevelsesøkonomi.

Det er aftalt, at vækstforum som bidrag til de enkelte Vækstteams arbejde vil:

1. Bidrage med kortlægning af erhvervsmæssige styrker i regionen inden for erhvervsområderne
2. Beskrive vækstforums hidtidige indsats inden for erhvervsområderne
3. Give eventuelle indspil til, hvad der ses som vækstbarrierer inden for erhvervsområderne

Regeringen vil i forlængelse af de enkelte vækstteams anbefalinger udarbejde handlingsplaner, som kan forbedre vækstvilkårene på erhvervsområdet. Danmarks Vækstråd, hvor blandt andet formændene for hvert vækstforum har sæde, vil blive hørt i forbindelse med arbejdet. Regeringen vil drøfte udmøntningen af handlingsplanerne med Vækstforum for Region Midtjylland på relevante områder.

3. En øget fokuseret indsats med henblik på at skabe vækst inden for sundheds- og velfærdsområdet

Parterne er enige om at styrke samarbejdet om det erhvervsmæssige potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet. Der er allerede igangsat en række initiativer på området både i regionalt regi og i regi af blandt andet Forsyningsfonden. De hidtidige erfaringer og resultater herfra vil blive formidlet til vækstteamet for Sundheds- og velfærdsløsninger, som en del af grundlaget for deres arbejde på området, jf. initiativ 2.

Derudover er flere nye, større projekter på området på vej til at blive realiseret. Staten og regionerne vil i de kommende år investere mere end 40 mia. kr. i nye sygehuse og modernisering af eksisterende. For at udnytte det erhvervsmæssige potentiale i forbindelse hermed har Forsyningsfonden og vækstforaene for Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark, Sjælland og Hovedstaden etableret et partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation med et budget på 100 mio. kr. Partnerskabets midler udmøntes i 2012-2013 og har til formål at udvikle fremtidens sygehusløsninger i et tæt samarbejde mellem offentlige myndigheder og private virksomheder. Der vil som led heri fx kunne støttes udvikling af nye løsninger inden for fx telemedicin og logistik. Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland er enige om at følge aktiviteterne i partnerskabet for sundheds- og sygehusinnovation tæt.

Region Midtjylland og Aarhus Universitet har i slutningen af 2011 indgået en partnerskabsaftale om regional erhvervsudvikling og sundheds- og velfærdsydelse. Aftalen fastlægger rammerne for samarbejdet mellem region og universitet om bl.a. forskning, talentudvikling, uddannelse, innovation og videnukveksling. Region Midtjylland og Aarhus Universitet bestræber sig bl.a. på at udvikle et center for sundhedsrådgivning, der skal samle forskning fra universitetets sundhedsfaglige og samfunds-faglige forskningsmiljøer. Med en tværdisciplinær indsats vil der i langt højere grad kunne ses på helheder og sammenhænge i sundhedsvæsenet og på konsekvenser af sundhedsvæsenets indsats på tværs af sektorer. Sundhedsrådgivningen vil endvidere øge mulighederne for forskning i, hvorvidt implementering og organisering af nye og eksisterende indsatser giver den ønskede effekt og herigennem medvirke til, at sundhedspolitiske valg og prioriteringer understøttes af et evidensbaseret beslutningsgrundlag.

Vækstforum og regeringen er enige om, at løsningen af samfundsmæssige udfordringer inden for sundhedsområdet kan være et vigtigt omdrejningspunkt for både at generere fremtidig velfærd og udvikle nye erhvervsmæssige vækstområder.

Region Midtjylland og Aarhus Universitet vil arbejde sammen om realiseringen af CORE (Center of Research and Education), der skal ligge i hjertet af det nye Universitetshospital, og blandt andet rumme muligheden for forsøgsforløb og projekter med industrien. Regionen og Universitetet vil arbejde sammen om at fremme samarbejdet mellem klinik, forskning og industri gennem et såkaldt Bio-X Denmark initiativ, der på sigt skal placeres i CORE. Ideen bag Bio-X Denmark er at bringe forskningen, klinikken og industrien sammen i innovative partnerskaber til fremme af forskningen, menneskelige kompetencer, produkter, services og processer til et globalt marked for sundheds- og velfærdsteknologier, der kan bidrage til at løse de (globale) samfundsmæssige udfordringer på området.

Tværgående innovationssamarbejder, der bl.a. involverer universitet - herunder universitetshospital - erhvervsliv og offentlige myndigheder, vil spille en væsentlig rolle på dette område.

Regeringen og en række private og regionale parter vil i foråret 2012 etablere et markedsføringskonsortium, der skal styrke kendskabet internationalt til Danmarks erhvervsmæssige styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærdsløsninger. Vækstforum opfordres til at bidrage med erfaringer og viden på området.

4. Grøn omstilling

Regeringen og Vækstforum for Region Midtjylland vil fortsætte det brede samarbejde inden for klima og energi. Samarbejdet vil blandt andet ske i regi af det kommende vækstteam "Klima og energi" og kan eventuelt omfatte implementeringen af dele af energiaftalen fra marts 2012.

Størstedelen af den danske industrieksport inden for energi- og miljøområdet stammer fra midtjyske virksomheder. Især vindmølleindustrien har en meget stor erhvervsmæssig betydning i Region Midtjylland. Vækstforum Midtjylland ser derfor særligt frem til at samarbejde om initiativer inden for vind samt biomasse - herunder biogas - og klimatilpasning, der er regionale fokusområder.

På vindområdet er det regeringens mål, at halvdelen af Danmarks traditionelle elforbrug skal komme fra vind i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil i dialog med de regionale vækstfora og Vindmølleindustrien belyse, hvordan vi samlet set bedst kan fastholde og udvikle Danmarks position på vindmølleområdet, blandt andet set i lyset af den aktuelle restrukturering af værdikæden. Parterne vil på grundlag heraf drøfte tilrettelæggelsen af den fremtidige regionale og nationale indsats på området.

Der er i 2011 igangsat et projekt inden for "Udvikling og omstilling i vindmølleindustrien i Region Midtjylland" til i alt 13,6 mio. kr. med deltagelse af virksomheder, kommuner, vidensinstitutioner (universiteter) og andre aktører i regionen. Projektet løber frem til medio 2014. Projektets erfaringer kan i relevant omfang indgå i overvejelserne om den fremtidige indsats på området.

I forhold til biomasse har Region Midtjylland dels en række geografiske og dyrkningsmæssige fordele, dels har regionen understøttet opbygningen af en erhvervssektor med særlig ekspertise inden for specielt bioforgasning og relaterede teknologier.

Øget anvendelse af biomasse indebærer en række meget store samfundsmæssige og erhvervmæssige perspektiver i forhold til forsyning af vedvarende energi, materialer og kemiske råstoffer. Beregninger viser, at produktionen af biomasse fra jordbruget har et stort vækstpotentiale, og Region Midtjylland har gode forudsætninger for at deltage i opbygningen af fremtidens biobaserede samfund.

Særligt hvad angår omstilling til vedvarende energi vil:

- parterne drøfte, hvordan der kan skabes bedre rammer for en omstilling til brug for vedvarende energikilder i energiforsyningen og herunder også i transportsektoren. Drøftelserne kan bl.a. ske som led i Region Midtjyllands indspil til vækstteams arbejde og regeringens ønsker om at fremme lokal og regional strategisk energiplanlægning.
- den regionale strategi for 50 pct. vedvarende energi i 2025 opstille en konkret plan for indfrielse af dette mål gennem anvendelse af egne energiressourcer. I tilknytning til planen vil der blive udarbejdet klima- og energiregnskaber med tilhørende lokale handlingsplaner for samtlige kommuner i regionen og for regionen selv.
- den regionale energistrategi understøttes af konkrete ressourceplaner og – kortlægning indenfor biomasse og vind. I regionen undersøges der konkrete muligheder for etablering af et anden-generations bioethanolanlæg samt større biogasfaciliteter m.m. Et væsentligt element er at fokusere på en effektiv og miljømæssig bæredygtig anvendelse af biomasseressourcerne. I tilknytning hertil arbejdes der hen imod etablering af et pilotanlæg for bioraffinering.
- den regionale energistrategi have et særligt fokus på en omstilling til anvendelse af vedvarende energi i de decentrale kraftvarmeværker. Konkret vil regionen igangsætte et omstillingsprogram, som skal bistå kraftvarmeværkerne med denne omstilling.
- parterne se Region Midtjyllands energistrategi og -handlingsplan som et eksempel på et partnerskab om strategisk energiplanlægning mellem kommuner, region, lokale virksomheder og energiselskaber.

Regeringen har sat øget fokus på klimatilpasningsområdet. Det er regeringens mål, at alle kommuner udarbejder en handlingsplan for klimatilpasning indenfor max 2 år.

Inden for klimatilpasningsområdet er der igangsat projekter, der skal medvirke til at klimatilpasning i Region Midtjylland fokuserer på både de tekniske og forvaltningsmæssige udfordringer, samt de erhvervmæssige muligheder, der er for virksomhederne i Region Midtjylland. Der arbejdes regionalt, nationalt og internationalt indenfor dette felt. Ved de igangværende projekter søges desuden at finde nye grønne vækstmuligheder. Arbejdet understøttes af aktører som kommuner, vandselskaber, produktionsvirksomheder og videninstitutioner.

I relation til klimatilpasningsområdet vil parterne hen over sommeren 2012 drøfte mulighederne for at samarbejde om:

- demonstrationsfaciliteter indenfor vand og klimatilpasning, der kan fremme udvikling og styrke eksportpotentialet.
- regionale løsninger på udfordringerne samt eventuelt eksport af know-how indenfor vand- og klimatilpasningsområdet, som bl.a. kan ske gennem et samarbejde mellem offentlige myndigheder på klimatilpasningsområdet.
- at vælge de bedste klimatilpasningsstrategier og handlinger, der følger den nyeste viden og gode erfaringer på området.

5. En fokuseret indsats på vækst inden for fødevarerhvervet

Den danske fødevarerproduktion står overfor en række store muligheder, men også store udfordringer. Mulighederne er bl.a., at der på globalt plan forventes en øget efterspørgsel på fødevarer af høj kvalitet og stigende efterspørgsel efter fødevarer, som opfylder forbrugerens særlige ernæringsmæssige eller sundhedsmæssige behov. Udfordringen er, at det høje danske omkostningsniveau gør det vanskeligt for fødevarerproduktionen at konkurrere internationalt. Det stiller bl.a. krav om øget effektivitet og produktivitet.

Vækstforum vurderer, at Region Midtjylland er et af Europas førende fødevarerområder, og imødegåelse af fødevarerhvervets udfordringer og udnyttelsen af dets muligheder kræver tæt samarbejde mellem forskning, innovation, forarbejdning og forædling. Der er et stort samarbejdspotentialer mellem regionens fødevarerproducenter, forarbejdningsvirksomheder og Aarhus Universitets styrkepositioner inden for især planteproduktion og husdyrbrug. Det er regionens ambition gennem dette samarbejde at tiltrække nye fødevareraktiviteter og skabe udviklingsmiljøer f.eks. i tilknytning til Agro Food Park i Skejby.

Gennem Aarhus Universitets Nationale Center for Jordbrug og Fødevarer løses forskningsbaserede myndighedsopgaver ifølge aftale med Fødevarerministeriet, og centret synliggør i det hele taget, hvordan forskning i fødevarer og jordbrug kan bidrage til at levere viden til samfundet og erhvervet.

Vækstforum for Region Midtjylland støtter regeringens intentioner bag den netop nedsatte Natur- og Landbrugskommission og vil medvirke til, at perspektiverne for udvikling af fremtidens landbrug i et grønt perspektiv kan fremmes. Det er i regionens forsknings- og innovationsmiljøer allerede i dag vist, at det er muligt at øge energiproduktionen baseret på biomasse fra jordbruget uden at reducere fødevarerproduktionen, samtidig med at belastningen af miljø, klima og biodiversitet reduceres gennem en intelligent arealanvendelse.

Parterne er i forlængelse heraf enige om at arbejde for, at European Institute of Technology (EIT) udbyder et Knowledge and Innovation Community (KIC) med fokus på fødevarer fra 2014, og at danske fødevareraktiviteter og forsknings- og innovationsmiljøer i væsentlig grad søges inddraget i fremtidige udviklings- og forskningsprojekter under et sådant.

Et konsortium med deltagelse af blandt andre Region Sjælland, Uddannelsescentret i Roskilde og Aalborg Universitet har i 2011 har været med til at etablere Madkulturen, hvor ideer inden for madkultur og fødevarerinnovation kan løftes til konkrete initiativer. Mad-

kulturen vil i samarbejde med vækstfora arbejde for at styrke den regionale identitet i fødevarer og vil blandt andet se på de regionale fødevareaktørers potentielle forretningsmuligheder i ”det ny nordiske køkken”, som oplever kraftigt stigende interesse på hjemme- og eksportmarkederne. Madkulturen går i dialog med vækstforum herom.

Der indledes desuden et samarbejde mellem de regionale vækstfora, Madkulturen og relevante ministerier om kortlægning af eksisterende fødevareruddannelser samt afdækning af behovet for nye kompetenceudviklings tiltag inden for fødevarerhvervet.

I et tæt partnerskab mellem Vækstforum for Region Midtjylland og markedsføringskon-sortiet FOOD fortsættes den målrettede indsats med at markedsføre og udvikle danske kvalitetsfødevarer og gastronomi i udlandet. Herunder ikke mindst samarbejdet omkring Food Festival, der afholdes i Midtjylland i sensommeren 2012, og igen i 2013 med henblik på at blive en årligt tilbagevendende begivenhed.

Vækstforum for Region Midtjylland vil gerne udvikle fiskerierhvervet med udgangspunkt i regionens tre vestkysthavne og Kompetencecentret for fiskeriets uddannelser i Thyborøn. Fødevareministeriet er åben over for en løbende dialog med Vækstforum for Region Midtjylland og andre regioner med henblik på at videndele og sparre om fx rammebetin-gelser, støtteordninger mv. i forhold til regionens udvikling af initiativer og indsatser på området. Andre relevante parter kan indgå i dialogen.

6. En fokuseret indsats for et sammenhængende uddannelsessystem orienteret mod erhvervslivets nuværende og fremtidige behov

Regeringen og vækstforum er enige om at bedre og mere uddannelse er afgørende for en konkurrencedygtig arbejdsstyrke, der kan bidrage til erhvervmæssig vækst og velstand.

Parterne vil arbejde for et bedre undervisnings- og læringsmiljø på ungdomsuddannelsesområdet og vil i 2012 fokusere på initiativer, der kan bidrage til at sikre flere praktikpladser til erhvervsuddannelseseleverne.

Vækstforum og regeringen vil fortsat fremme etableringen af partnerskaber mellem erhvervsskoler, virksomheder og GTS-institutter på initiativ ved vækstforum. Dette arbejde vil inddrage erfaringerne fra det eksisterende samarbejde omkring Center of Excellence.

Parterne vil desuden etablere nye samarbejder på gymnasieområdet. Parterne vil samarbejde om rekrutteringen af gymnasiefremmede elever samt om at øge deres udbytte og gennemførelse af en gymnasial uddannelse. Regeringen vil konkret samarbejde med vækstforum om at videreformidle relevante erfaringer fra de enkelte regioner, og parterne vil indgå i relevante samarbejdsprojekter. Derudover vil parterne samarbejde om virkelighedsnære aktiviteter for talentfulde elever via netværksdannelse. Vækstforum og regeringen vil understøtte, at gymnasier indgår i dannelse af netværk med aftagerinstitutioner og virksomheder. Indholdet af netværkene bør udformes i fællesskab med de deltagende gymnasier, aftagerinstitutioner og virksomheder.

Vækstforum for Region Midtjylland vil med de øvrige vækstfora blive inviteret til et fællesmøde af Ministeriet for Børn og Undervisning, hvor vækstforums ønsker samlet drøftes.

Parterne vil fremme samarbejdet mellem erhvervsakademier, der blandt andet uddanner datamatikere, laboranter, finansøkonomer mv., og små- og mellemstore virksomheder på de enkelte regionale uddannelsesområder. Samarbejdet skal ske på grundlag af en fælles målsætning om kvalitet i erhvervsakademiuddannelserne og uddannelsesinstitutionernes aktive bidrag til udviklingsaktiviteter i virksomhederne og kan fx omfatte uddannelsesinstitutionernes medfinansiering af udviklingsprojekter, målrettet kompetenceudvikling af medarbejdere i virksomhederne, eksamensprojekter, 'udviklingsstipendier' for undervisere i ophold i virksomheder, SMV-medarbejdere som gæsteundervisere, virksomhedernes input til praksisnær casebaseret undervisning i uddannelserne mv.

Parterne er desuden enige om at gennemføre dialogmøder mellem de regionale vækstfora og ledelsen på de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesinstitutioner, hvor uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet kan drøfte, hvorledes institutionerne i højere grad kan understøtte vækst i virksomhederne gennem uddannelser og produktion af viden af høj kvalitet.

Vækstforum og Ministeriet for Børn og Undervisning vil arbejde for at sikre et tættere lokalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne ved at understøtte de lokale institutioners overvejelser med henblik på indgåelse af fusioner mellem institutioner, etablering af campus eller administrative fællesskaber. Indsatsen vil særligt være relevant i visse yderområder på grund af den demografiske udvikling. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter vil medvirke til at sikre videreformidling af gode eksempler på et tættere samarbejde.

Parterne er enige om at fremme et internationalt orienteret uddannelsessystem og samarbejde om at rekruttere højtuddannet arbejdskraft og bachelorer. Det vil parterne blandt andet tilstræbe ved at sikre lange videregående uddannelser i såvel Aarhus som Herning og sikre et geografisk balanceret udbud af bacheloruddannelser i Region Midtjylland.

Parterne vil ligeledes diskutere konkrete projektforslag og samarbejdsmuligheder, der kan fremme uddannelsesinstitutionernes arbejde med internationalisering. Vækstforum vil invitere Styrelsen for Universiteter og Internationalisering til en drøftelse herom, herunder eventuelle samarbejdsmuligheder med det regionale kontor i Bruxelles og det regionale samarbejde "Det internationale elevcenter" i Herning.

Ministeriet for Børn og Undervisning planlægger som opfølgning på kommuneaftalen for 2012 at gennemføre en analyse af muligheder for at etablere internationale linjer på grundskoleniveau i kommunalt regi. Analysen forventes afsluttet i 2012. En eventuel ændring af det gældende regelsæt bør afvente resultatet af analysen.

Parterne vil desuden udbrede relevant viden om talentudvikling.

7. Evaluering af kommunalreformen

Med kommunalreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007, blev den offentlige sektor i Danmark omorganiseret. Der blev etableret et nyt kommunalt og regionalt Danmarkskort og gennemført en ny opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner – også på erhvervsområdet.

De regionale vækstfora blev oprettet i forbindelse hermed og har som led heri haft ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Vækstforaene har til opgave

at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi med afsæt i regionens erhvervspecialisering og rammevilkår. Med afsæt i strategien indstiller vækstfora til regionsrådet om anvendelsen af de midler, regionen har afsat til erhvervsformål og indstiller til staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

Regeringen vil foretage en evaluering af kommunalreformen og den nuværende arbejdsdeling mellem kommuner, regioner og stat. Dette omfatter blandt andet regionernes opgave vedrørende regional udvikling, herunder den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Med henblik på at evaluere kommunalreformen på erhvervsområdet er der nedsat en arbejdsgruppe med Erhvervs- og Vækstministeriet som formand og med deltagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, KL og Danske Regioner. Der sættes som led i evalueringen fokus på opgavefordelingen i erhvervsudviklingsindsatsen, evaluering af de regionale vækstforas indsats, udgifter til administration, regionale udviklingsplaner samt evaluering af kommunernes virksomhedsrettede sagsbehandling.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund aftalt, at Vækstforum Midtjylland blandt andet vil bidrage med information og data til brug for en evaluering af indsatsen for vækst og erhvervsudvikling, der bl.a. skal belyse de regionale vækstforas anvendelse af erhvervsudviklingsmidler (EU's strukturfondsmidler samt regionale midler), herunder om der med kommunalreformen er skabt grundlag for en mere strategisk, sammenhængende anvendelse af disse midler.

8. Design og arkitektur

Regeringen og en række private og regionale parter vil i foråret 2012 etablere et design- og arkitekturkonsortium med base i Kolding. Konsortiet skal blandt andet koordinere markedsføringen af danske designløsninger og aktiviteter på eksportmarkederne. Efter etableringen af konsortiet vil vækstforum blive kontaktet med henblik på et samarbejde for at sikre forankring i hele landet.

Vækstforum og regeringen er enige om, at relevante institutioner fra Region Midtjylland, herunder bl.a. VIA UC DAMB, Aarhus Arkitektskole, Aarhus Universitet og Væksthus Midtjylland går i dialog med konsortiet med henblik på at afdække samarbejdsflader og eventuelle fælles markedsføringsaktiviteter. Samt at erfaringerne, som høstes i initiativet AND (arkitektur, design og ny teknologi), iværksat af Aarhus Kommune, Arkitektskolen i Aarhus og Region Midtjylland bliver delt med konsortiet.

Parterne er enige om behovet for et øget videngrundlag om, hvordan design kan anvendes i virksomhedernes innovationsaktiviteter. Vækstforum og Dansk Design Center vil drøfte de hidtidige erfaringer i regionen og undersøge muligheden for at gennemføre designpartnerskaber mellem Dansk Design Center og regionens små og mellemstore virksomheder.

Kulturministeriet deltager gerne i udbredelsen af brugen af design med afsæt i en række tiltag på designområdet, der har et erhvervspolitisk fokus.

9. Turisme

Der er enighed om, at de regionale vækstfora inddrages i forbindelse med arbejdet med at formulere en national turismestrategi samt i at udvikle bæredygtig grøn turisme og kultur-turisme på grundlag af stedbundne potentialer.

De danske kystområder indeholder store natur- og landskabsværdier og kystturismen har stor betydning for Danmark og de danske yderområder og landdistrikter i særdeleshed. Kystturismen er imidlertid under pres, blandt andet fordi de traditionelle målgrupper – svenske og tyske børnefamilier – i stigende grad tager andre steder hen, som fx kan tilbyde billigere produkter. Parterne har en fælles interesse i at styrke og effektivisere samarbejdet blandt kystturismens mange aktører, dette gælder også på tværs af regionsgrænserne omkring Limfjorden. På den baggrund er Center for Kystturisme blandt andet etableret i et samarbejde mellem Erhvervs- og Vækstministeriet, Region Midtjyllands, Syddanmarks, Sjællands og Nordjyllands vækstfora samt Ringkøbing-Skjern kommune. Centeret har til formål at forestå analyser, videnindsamling, gennemføre udviklingsaktiviteter mv., der kan bidrage til, at kystturismens forskellige aktører kan træffe strategiske beslutninger på et mere kvalificeret grundlag. Parterne er enige om at følge aktiviteterne i regi af Center for Kystturisme tæt. Regeringen vil desuden arbejde for, at Center for Kystturisme efter dets etablering i foråret 2012 tager initiativ til at få afdækket mulighederne for samarbejde med de lokale aktionsgrupper (LAG) om turismefremme. Vækstforum vil derudover give konkrete indspil til at forbedre koordinationen i udviklingen og markedsføringen af dansk kystturisme. Indspillene gives i regi af koordinationsgruppen om turisme.

Erhvervsturisme spiller også en væsentlig rolle i Vækstforum for Region Midtjyllands turismesatsning. Parterne er enige om, at regionen og VisitDenmark vil fortsætte det tætte samarbejde om markedsføring af hele Danmark – inklusiv Region Midtjylland – som en international erhvervsturismestedestination.

10. Investeringsfremme

Regeringen vil arbejde for at tiltrække udenlandske investeringer og skabe bedre rammer for udenlandske virksomheders investeringer i Danmark. Regeringen vil derfor nedsætte en arbejdsgruppe, der skal sikre en styrket og effektiv koordination af indsatsen for at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder i Danmark. Arbejdsgruppen skal bl.a. gennemgå modtage- og fastholdelsesindsatsen med henblik på at sikre, at den skaber de mest optimale forhold for de udenlandske virksomheder, herunder sikre bedre koordination mellem den kommunale, regionale og nationale indsats. Regeringen vil invitere Danske Regioner, Copenhagen Capacity, Foreningen Vestdansk Investeringsfremme samt KL til at deltage i arbejdsgruppen. Vækstforum inviteres til at bidrage med indspil til processen i form af beskrivelser af udfordringer samt forslag til løsninger.

Samarbejdet om den vestdanske investeringsfremmeindsats forventes fortsat i Foreningen Vestdansk Investeringsfremme (FVI) som et fælles projekt mellem de vestdanske regioner. De vestdanske regioner og Invest in Denmark under Udenrigsministeriet har med FVI skabt en arbejdsdeling, hvor man regionalt forestår modtageapparatet i Danmark samt kortlægningsopgaver og klyngeudvikling, mens Invest in Denmark forestår marketing og salgsarbejdet i udlandet via medarbejdere på udvalgte danske repræsentationer i Asien, Europa og Nordamerika. Foreningen Vestdansk Investeringsfremme har ansat otte regionale projektledere i Vestdanmark, som er fuldt integreret i Invest in Danmarks orga-

nisation. I april 2012 har alle tre vækstfora bevilget midler til en forlængelse af FVI i 2013 og 2014.

11. Samarbejde om at udnytte nye muligheder i digitalisering

Digitalisering spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervs-mæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet. For at udnytte potentialet på området lancerede den tidligere regering, KL og Danske Regioner i august 2011 en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2011-15, der bl.a. skal lette virksomhedernes vej til vækst. Vækstforum for Region Midtjylland, Erhvervs- og Vækstministeriet og Finansministeriet vil drøfte samarbejdsmuligheder, der kan understøtte, at flere kan og vil bruge digitaliseringens muligheder, når de innoverer. Drøftelsen kan fx omfatte, hvordan man kan udbrede brugen af offentlig-privat innovation på it-området, muligheden for at virksomheder kan bruge tilgængelige offentlige data til at udvikle nye services, hvordan SMARTregion- og SMARTcity-konceptet kan bidrage til at udnytte mulighederne i øget digitalisering og implementering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, der blandt andet skal fremme efterspørgslen efter avancerede it-løsninger.

I februar 2012 blev erhvervs- og vækstministeren enig med KL, regionerne og telebranchen om fem konkrete initiativer, som skal øge mobildækningen i hele Danmark. I forbindelse hermed vil Erhvervsstyrelsen se på, hvilke muligheder og barrierer der er for at forbedre dækningen af højhastighedsforbindelser og for at forbedre mobildækningen gennem initiativer på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Dette arbejde vil omfatte både tekniske, juridiske og økonomiske barrierer. Erhvervsstyrelsen forventer at levere initiativer allerede medio 2012. På baggrund af arbejdet vil der i givet fald kunne tages stilling til eventuelle politiske initiativer. Vækstforum vil blive orienteret om initiativerne.

En arbejdsgruppe under Erhvervs- og Vækstministeriet opgør medio 2012 en række måder, hvorpå kommuner og regioner kan fremme bredbåndsudviklingen og dermed bidrage til den danske målsætning, at alle skal kunne få adgang til en internetforbindelse med en hastighed på mindst 100 Mbit/s senest i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter - i samarbejde med vækstforum - bidrage til at udbrede budskaberne via møder i relevante fora, hvor blandt andet alle regioner og Bornholm vil kunne deltage.

12. Samarbejde mellem Vækstforum for Region Midtjylland og de lokale aktionsgrupper

Attraktive levevilkår og gode rammer for at etablere, drive og udvikle virksomheder er vigtige elementer i at fastholde en positiv udvikling uden for de større byer. Visse landdistrikter og yderområder formår at skabe flere positive udviklingstendenser end andre. Når dette er tilfældet, tilskrives det ofte evnen til at udnytte de lokale erhvervspotentialer, som blandt andet findes inden for fødevarer, oplevelsesøkonomi og turisme.

De lokale aktionsgrupper har til opgave at styrke levevilkårene i landdistrikterne og styrke den lokale jobskabelse, fx gennem investeringer i mikrovirksomheder. Parterne er enige om at arbejde for at øge sammenhængen mellem vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og de lokale aktionsgruppers investeringer i erhvervsudvikling, således at investeringerne i højere grad trækker i samme retning og bidrager til øget vækst og flere job i regionen. Som

led heri vil Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter invitere relevante parter til dialog om erfaringerne med og mulighederne for at styrke samarbejdet mellem LAG og vækstfora, herunder hvordan lokale erhvervspotentialer kan identificeres, understøttes og eventuelt indgå i den regionale helhed.

Fødevareministeriet vil desuden med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter fortsætte det tætte samarbejde med de lokale og regionale parter om udmøntningen af den såkaldte 280 mio. kr. pulje, hvor kommuner, regioner og lokale aktionsgrupper samarbejder om en udvikling af fødevarerhvervene, en styrket indsats for natur og miljø og udvikling af landdistrikter generelt. Parterne vil inden for det kommende år gøre status for resultater og perspektiver i samarbejdet herunder initiativer, der sikrer, at midlerne anvendes omkostningseffektivt.

13. Adgang til risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har god adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringen og Vækstforum Sjælland

6. juni 2012

Indledning

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring, som ikke alene skyldes den aktuelle krise, men også at den danske konkurrenceevne er forringet gennem en årrække. Det er derfor en central prioritet, at Danmark kommer tilbage som en konkurrencedygtig spiller på de globale markeder og er et attraktivt investerings-, udviklings- og produktionsland.

Dette understreger vigtigheden af en offensiv erhvervs- og vækstpolitik.

De generelle vækstvilkår skal forbedres. Det gælder fx i forhold til arbejdsudbud, uddannelse, adgang til kapital, konkurrence, forskning, innovation og infrastruktur.

Samtidig skal der fokuseres på de specifikke vækstvilkår på områder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer. Det kan fx være på områder, hvor der er udsigt til en stigende global efterspørgsel, og hvor vi samtidig kan løse vigtige globale samfundsudfordringer inden for fx sundhed, klima og miljø.

Regeringen og Vækstforum Sjælland er enige om at sikre en stærk og koordineret sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne har på den baggrund indgået et regionalt vækstpartnerskab. Med vækstpartnerskabet ønsker regeringen og vækstforum et styrket samarbejde om indsatsen for vækst og erhvervsudvikling i Region Sjælland, herunder om udvalgte indsatser, der har særlig prioritet i vækstforums erhvervsudviklingsstrategi ”2011-2014 erhvervsudviklingsstrategi”.

Vækstpartnerskabet indgås inden for de eksisterende økonomiske og administrative rammer.

Vækstforum Sjælland, erhvervs- og vækstministeren, ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser samt ministeren for by, bolig og landdistrikter har i forbindelse med indgåelse af vækstpartnerskabet drøftet de erhvervs- og vækstmæssige udfordringer og muligheder i regionen, herunder:

- Vækstforums hidtidige indsats for vækst og erhvervsudvikling, herunder de resultater vækstforum har opnået siden kommunalreformen i 2007
- Indsatsen for at fremme det erhvervmæssige potentiale på sundheds- og velfærdsområdet
- Perspektiverne i et styrket samarbejde mellem vækstforum og LAG’erne om erhvervsindsatsen i landdistrikter og yderområder
- Vækstforums arbejde med regionale styrkepositioner, uddannelse samt samarbejdet herom
- Udfordringerne med at sikre risikovillig kapital til virksomheder i regionen.

Nedenfor beskrives udvalgte indsatser for vækst og erhvervsudvikling, som parterne vil samarbejde om inden for rammerne af vækstpartnerskabet.

1. Evaluering af kommunalreformen

Med kommunalreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007, blev den offentlige sektor i Danmark omorganiseret. Der blev etableret et nyt kommunalt og regionalt Danmarkskort og gennemført en ny opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner – også på erhvervsområdet.

De regionale vækstfora blev oprettet i forbindelse hermed og har som led heri haft ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Vækstforaene har til opgave at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi med afsæt i regionens erhvervsspecialisering og rammevilkår. Med afsæt i strategien indstiller vækstfora til regionsrådet om anvendelsen af de midler, regionen har afsat til erhvervsformål og indstiller til staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

Regeringen vil foretage en evaluering af kommunalreformen og den nuværende arbejdsdeling mellem kommuner, regioner og stat. Dette omfatter blandt andet regionernes opgave vedrørende regional udvikling, herunder den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Med henblik på at evaluere kommunalreformen på erhvervsområdet er der nedsat en arbejdsgruppe med Erhvervs- og Vækstministeriet som formand og med deltagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, KL og Danske Regioner. Der sættes som led i evalueringen fokus på opgavefordelingen i erhvervsudviklingsindsatsen, evaluering af de regionale vækstforas indsats, udgifter til administration, regionale udviklingsplaner samt evaluering af kommunernes virksomhedsrettede sagsbehandling.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund aftalt, at Vækstforum Sjælland blandt andet vil bidrage med information og data til brug for en evaluering af indsatsen for vækst og erhvervsudvikling, der bl.a. skal belyse de regionale vækstforas anvendelse af erhvervsudviklingsmidler (EU's strukturfondsmidler samt regionale midler), herunder om der med kommunalreformen er skabt grundlag for en mere strategisk, sammenhængende anvendelse af disse midler.

2. Styrket samarbejde på udvalgte erhvervsområder

Parterne er enige om et styrket samarbejde om indsatsen på udvalgte erhvervsområder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer.

Regeringen vil på udvalgte erhvervsområder nedsætte vækstteams, der skal udarbejde anbefalinger til regeringen om indsatser, der kan styrke væksten inden for det konkrete erhvervsområde. Der er indtil videre nedsat vækstteams på 4 områder: Vand, bio & miljøteknologi, Kreative erhverv · design, Det Blå Danmark og Sundheds- og velfærdsløsninger. Der er endvidere foreløbigt planlagt at nedsætte vækstteams på yderligere tre områder: Klima og energi, Fødevarer samt Turisme og anden oplevelsesøkonomi.

Det er aftalt, at vækstforum som bidrag til de enkelte Vækstteams arbejde vil:

1. Bidrage med kortlægning af erhvervmæssige styrker i regionen inden for erhvervsområderne
2. Beskrive vækstforums hidtidige indsats inden for erhvervsområderne
3. Give eventuelle indspil til, hvad der ses som vækstbarrierer inden for erhvervsområderne

Regeringen vil i forlængelse af de enkelte vækstteams anbefalinger udarbejde handlingsplaner, som kan forbedre vækstvilkårene på erhvervsområdet. Danmarks Vækstråd, hvor blandt andet formændene for hvert vækstforum har sæde, vil blive hørt i forbindelse med arbejdet. Regeringen vil drøfte udmøntningen af handlingsplanerne med de regionale vækstfora på relevante områder.

3. Erhvervmæssigt potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet

Parterne er enige om at styrke samarbejdet om det erhvervmæssige potentiale inden for sundheds- og velfærdsområdet. Der er allerede igangsat en række initiativer på området både i regionalt regi og i regi af blandt andet Fornyelsesfonden. De hidtidige erfaringer og resultater herfra vil blive formidlet til vækstteamet for Sundheds- og velfærds løsninger, som en del af grundlaget for deres arbejde på området, jf. initiativ 2.

Derudover er flere nye, større projekter på området på vej til at blive realiseret. Staten og regionerne vil i de kommende år investere mere end 40 mia. kr. i nye sygehuse og modernisering af eksisterende. For at udnytte det erhvervmæssige potentiale i forbindelse hermed har Fornyelsesfonden og vækstforaene for Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark, Sjælland og Hovedstaden etableret et partnerskab for sundheds- og sygehusinnovation med et budget på 100 mio. kr. Partnerskabets midler udmøntes i 2012-2013 og har til formål at udvikle fremtidens sygehusløsninger i et tæt samarbejde mellem offentlige myndigheder og private virksomheder. Der vil som led heri fx kunne støttes udvikling af nye løsninger inden for fx telemedicin, robotteknologi og logistik. Regeringen og Vækstforum Sjælland er enige om at følge aktiviteterne i partnerskabet for sundheds- og sygehusinnovation tæt.

Parterne er enige om at arbejde for at udbrede metoder til hurtigt at dokumentere ”evidens” for anvendelsen af nye innovationer inden for sundheds- og velfærdsområdet. Der er tradition for at stille høje krav om evidens ved nye behandlingsformer mv. Der kan fremmes en hurtigere eller anden evidenssikring, når det drejer sig om produkter eller services som ikke har direkte påvirkning på patienter. Det drejer sig bl.a. om dokumentation af mere effektiv udnyttelse af ressourcer og evt. beskrivelse af forudsætningerne for, at der kan opnås gevinster på økonomi og kvalitet.

Endvidere vil regeringen og en række private og regionale parter i foråret 2012 etablere et markedsføringskonsortium, der skal styrke kendskabet internationalt til Danmarks erhvervmæssige styrker og kompetencer inden for sundheds- og velfærds løsninger. Vækstforum opfordres til at bidrage med erfaringer og viden på området.

4. Grøn omstilling

Regeringen og vækstforum vil fortsætte det brede samarbejde inden for klima og energi. Samarbejdet vil blandt andet ske i regi af det kommende vækstteam "Klima og energi" og kan eventuelt omfatte implementeringen af dele af energiaftalen fra marts 2012.

Region Sjælland har en række styrker og igangværende aktiviteter, som kan understøtte den samlede indsats i forlængelse af den indgåede energiaftale:

Vind

Det er regeringens mål, at halvdelen af Danmarks traditionelle elforbrug skal komme fra vind i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil i dialog med de regionale vækstfora og Vindmølleindustrien belyse, hvordan vi samlet set bedst kan fastholde og udvikle Danmarks position på vindmølleområdet. Parterne vil på grundlag heraf drøfte tilrettelæggelsen af den fremtidige regionale og nationale indsats på området.

Region Sjælland og Vækstforum Sjælland ønsker at understøtte den nationale plan om at udvide den danske vindenergiproduktion. En hjørnesten i denne plan vil være at opføre den kommende havvindmøllepark på 600 MW på Kriegers Flak øst for Sjælland. Region Sjælland har mange virksomheder der har oparbejdet kompetencer indenfor vindenergi-sektoren, og der bør afsøges muligheder for at samarbejde omkring udnyttelse af blandt andre sjællandske virksomheder og kompetencer i forbindelse med opførelse og den fremtidige service af havvindmølleparken ved Kriegers Flak.

Samtidig har beslutningen om at etablere en stor national vindtunnel på DTU, campus Risø, medvirket til, at Danmark kan styrke sin position som førende nation inden for vindteknologi. Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser har bevilget 40 millioner kroner til at realisere projektet og Vækstforum Sjælland har afsat 14 mio. kr. DTU finansierer selv vindtunnelen med 20 mio. kr. Etableringen af vindtunnelen medvirker til at styrke det forskningsmiljø, der er omkring vind på Risø, og parterne vil i fællesskab arbejde for, at vindtunnelen kan medvirke til at skabe vækst og udvikling i eksisterende og nye virksomheder.

Bioenergi

Region Sjælland og Vækstforum Sjælland har siden 2007 understøttet udviklingen af bioenergi. Både i form af test og udvikling indenfor bioethanol i Kalundborg, udnyttelse af biologisk affald i Solrød, samt forsøg med energiafgrøder på Lolland og ved Forskningscenter Flakkebjerg. Indsatsen vil blive styrket de kommende år og vil særligt omhandle forberedelsen af etablering af bioenergianlæg i form af biogasanlæg og biomasseanlæg til kraftvarme.

Aktiviteterne i Region Sjælland vil kunne medvirke til at udrulle energiaftalen vedrørende bioenergi, særligt aftalens formål om at fremme partnerskaber om strategisk energiplanlægning og forbedre samspejlet mellem stat, region og kommunernes energiindsats.

Energiaftalen beskriver desuden, at der skal igangsættes et analysearbejde af anvendelsen af bioenergi i Danmark. Region Sjælland har fået foretaget et lignende analysearbejde og ønsker via dette at spille ind til den nationale analyse. Ligeledes kan en række kompetente parter i Region Sjælland være relevante at inddrage i den kommende taskforce som ned sættes mhp. den fremtidige biogasudbygning.

Vækstforum har i samarbejde med Københavns Universitet og flere regionale procesvirksomheder igangsat et udviklingsarbejde, der skal se på, hvordan man i virksomhederne kan udnytte brugen af biomassefraktioner til at udvikle nye typer af højværdiprodukter. Dette er relevant at inddrage ift. den øvrige udnyttelse af biomasse til bioenergi, Energiaftalen ligger op til.

Energirenovering

Region Sjælland har nedsat en Grøn Komité, bestående af repræsentanter fra kommuner, region, folketinget, EU-parlamentet, virksomheder og miljø- og klimaorganisationer. Komiteen har besluttet sig for frem mod foråret 2013, at udvikle konkrete løsningsmodeller til klimarenoveringer i den sjællandske bygningsmasse.

Vækstforum vil invitere regeringen og Grøn Komité til at indlede en dialog mhp. at igangsætte initiativer der kan sikre en reduktion i energiforbruget i den eksisterende bygningsmasse ved implementering af energibesparende løsninger og nye komponenter til fremtidigt energiforbrug.

Bølgeenergi

Parterne anser bølgekraft som et muligt led i omstillingen til et Danmark med en energiforsyning, der er dækket af vedvarende energi. Regeringen har i 2014-2015 afsat 25 mio. kr. til anlæg og demonstration af bølgekraftprojekter. På Lolland arbejdes der med udvikling af bølgeenergi, og Vækstforum Sjælland har givet tilskud til udviklingen af teknologi som kombinerer bølge- og vindkraft. Det er Vækstforum Sjællands forventning at en kommende produktion af bølgekraftanlæg vil kunne foregå i Region Sjælland.

Symbiosecenter

I Kalundborg har en række virksomheder igennem en årrække udviklet konceptet ”Industrial virksomhedssymbiose”, hvor de involverede virksomheder har formået løbende at optimere ressourceudnyttelsen i produktionen ved at udnytte hinandens bi- og restprodukter i form af fx. spildevand, overskudsvarme og restproduktion af el. Det er relevant at udnytte de opnåede erfaringer indenfor udnyttelse og genanvendelse af ressourcer i industriproduktionen. Dette giver både store besparelser for de involverede virksomheder, samtidig med at det bidrager til øget energibesparelser og reduktion i ressourceanvendelse.

Som led i vækstteamet for vand, bio og miljøløsninger vil parterne i august 2012 indlede dialog om perspektiverne i et symbiosecenter.

5. Turisme

Der er enighed om, at de regionale vækstfora inddrages i forbindelse med arbejdet med at formulere en national turismestrategi samt i at udvikle bæredygtig grøn turisme og kultur-turisme på grundlag af stedbundne potentialer.

De danske kystområder indeholder store natur- og landskabsværdier og kystturismen har stor betydning for Danmark og de danske yderområder og landdistrikter i særdeleshed. Kystturismen er imidlertid under pres, blandt andet fordi de traditionelle målgrupper – svenske og tyske børnefamilier – i stigende grad tager andre steder hen, som fx kan tilbyde billigere produkter. Parterne har en fælles interesse i at styrke og effektivisere samarbejdet blandt kystturismens mange aktører. På den baggrund er Center for Kystturisme blandt

andet etableret i et samarbejde mellem Erhvervs- og Vækstministeriet, Region Midtjyllands, Syddanmarks, Sjællands og Nordjyllands vækstfora samt Ringkøbing-Skjern kommune. Centeret har til formål at forestå analyser, videnindsamling, gennemføre udviklingsaktiviteter mv., der kan bidrage til, at kystturismens forskellige aktører kan træffe strategiske beslutninger på et mere kvalificeret grundlag. Parterne er enige om at følge aktiviteterne i regi af Center for Kystturisme tæt. Regeringen vil desuden arbejde for, at Center for Kystturisme efter dets etablering i foråret 2012 tager initiativ til at få afdækket mulighederne for samarbejde med de lokale aktionsgrupper (LAG) om turismefremme. Vækstforum vil derudover give konkrete indspil til at forbedre koordinationen i udviklingen og markedsføringen af dansk kystturisme. Indspillene gives i regi af koordinationsgruppen om turisme.

Kulturministeriet vil invitere Vækstforum Sjælland og kulturregionerne til en dialog om, hvordan parterne i samarbejde kan udvikle viden og oplevelser med afsæt i regionens rige autentiske kulturarv. Kulturstyrelsen vil fx bidrage til at formidle regionens kulturarv og samarbejde om specielle kampagner og tematiske ruter. Endvidere vil Miljøministeriet efter konkret aftale bidrage med Miljøministeriets omfattende informationsmateriale om naturoplevelser i regionen, såsom mountainbikeruter på Miljøministeriets arealer.

6. Fødevarer

Et konsortium med deltagelse af blandt andre Region Sjælland, Uddannelsescentret i Roskilde og Aalborg Universitet har i 2011 etableret Madkulturen, hvor ideer inden for madkultur og fødevarerinnovation kan løftes til konkrete initiativer. Madkulturen vil i samarbejde med vækstfora arbejde for at styrke den regionale identitet i fødevarer og vil blandt andet se på de regionale fødevareraktørers potentielle forretningsmuligheder i ”det ny nordiske køkken”, som oplever kraftigt stigende interesse på hjemme- og eksportmarkederne. Madkulturen går i dialog med vækstforum herom.

Vækstforum har igangsat en større regional fødevarsatsning, hvor hovedhjørnestene er det strategiske regionale fødevarerprojekt ”GRO – Grønne Regionale Madoplevelser”, det regionale engagement i Madkulturen og en samarbejdskontrakt med Grønt Center, som bl.a. er sekretariat for regionens Fødevarerplatform.

7. Samarbejde mellem vækstfora og de lokale aktionsgrupper

Attraktive levevilkår og gode rammer for at etablere, drive og udvikle virksomheder er vigtige elementer i at fastholde en positiv udvikling uden for de større byer. Visse landdistrikter og yderområder formår at skabe flere positive udviklingstendenser end andre. Når dette er tilfældet, tilskrives det ofte evnen til at udnytte de lokale erhvervspotentialer, som blandt andet findes inden for fødevarer, oplevelsesøkonomi og turisme.

De lokale aktionsgrupper har til opgave at styrke levevilkårene i landdistrikterne og styrke den lokale jobskabelse, fx gennem investeringer i mikrovirksomheder. Parterne er enige om at arbejde for at øge sammenhængen mellem vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og de lokale aktionsgruppers investeringer i erhvervsudvikling, således at investeringerne i højere grad trækker i samme retning og bidrager til øget vækst og flere job i regionen. Som led heri vil Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter invitere relevante parter til dialog om erfaringerne med og mulighederne for at styrke samarbejdet mellem LAG og vækstfo-

ra, herunder hvordan lokale erhvervspotentialer kan identificeres, understøttes og eventuelt indgå i den regionale helhed.

Fødevarerministeriet vil desuden med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter fortsætte det tætte samarbejde med de lokale og regionale parter om udmøntningen af den såkaldte 280 mio. kr. pulje, hvor kommuner, regioner og lokale aktionsgrupper samarbejder om en udvikling af fødevarerhvervene, en styrket indsats for natur og miljø og udvikling af landdistrikter generelt. Parterne vil inden for det kommende år gøre status for resultater og perspektiver i samarbejdet herunder initiativer, der sikrer, at midlerne anvendes omkostningseffektivt.

Fødevarerministeriet har givet tilsagn til Region Sjællands ansøgning om midler under 280 mio. kr. puljen. Det samlede tilsagn til Region Sjælland er på over 55 mio. kr., og en væsentlig andel er relateret til fødevarerproduktion.

8. Vækststrategi for Femern Bælt

Regeringen, Vækstforum Hovedstaden og Vækstforum Sjælland er enige om at arbejde for at udnytte de erhvervs- og vækstmuligheder, der kan følge af Femern Bælt forbindelsen.

Parterne er endvidere enige om, at der på en række områder er behov for et øget samarbejde med relevante tyske aktører med henblik på at understøtte de vækstmuligheder, der kan følge af Femern Bælt forbindelsen. Regeringen vil bl.a. på beskæftigelsesområdet arbejde for et sammenhængende grænseoverskridende arbejdsmarked i Femern Bælt regionen, herunder særligt stille sig til rådighed for at drøfte grænsehindringer samt bidrage til at finde løsningsmodeller i forlængelse af Danmarksstrategien og øvrige interregionale initiativer i fx STRING og Femern Bælt Komiteen.

Region Sjælland, Region Hovedstaden og Erhvervs- og Vækstministeriet har arbejdet med en faktuel beskrivelse af en række socioøkonomiske forhold i Femern Bælt regionen. Kortlægningen har bl.a. vist, at der lokalt og regionalt er igangsat en lang række projekter og initiativer, som inden for et bredt udsnit af erhvervsområder relaterer sig til den kommende Femern Bælt forbindelse.

I forlængelse heraf er parterne enige om at iagttage og medtage resultaterne af de igangsatte regionale og lokale projekter i arbejdet med en Femern Bælt Vækststrategi. Vækstforum Sjælland og Vækstforum Hovedstaden vil derfor løbende følge udviklingen i de enkelte projekter og skabe et overblik over resultaterne.

For at sikre en hensigtsmæssig og effektiv håndtering af de henvendelser, som et stort anlægsarbejde som Femern Bælt-forbindelsen kan give anledning til, nedsætter regeringen derudover en arbejdsgruppe på embedsmandsplan, der kan fungere som koordinator for henvendelser af tværgående karakter. Ministeriet for By-, Bolig og Landdistrikter er formand for arbejdsgruppen.

I forlængelse af samarbejdet mellem Udenrigsministeriet og Vækstforum Sjælland er parterne enige om, at potentialerne for udenlandske investeringer i forlængelse af den faste forbindelse skal afdækkes i samarbejde med relevante aktører.

9. Implementering af EU's Østersøstrategi

Erhvervsstyrelsen vil igangsætte en række projekter i 2012-2013 i regi af Østersøstrategien, der blandt andet har til formål at afdække klynger i Østersøregionen og etablere regionale platforme for samarbejde inden for bl.a. offshore renewable energy og vandteknologi. Arbejdet koordineres med den fælles strategi for den nationale og regionale klyngepolitik (initiativ 10). Parterne er enige om at samarbejde om at sikre et bedre samspil mellem regioner og relevante statslige myndigheder på de nævnte indsatsområder inden for Østersøstrategien. Erhvervsstyrelsen vil invitere Vækstforum Sjælland og andre interesserede vækstfora til et møde med henblik på at drøfte, hvorledes regionerne kan involveres i og bidrage til implementeringen af Erhvervsstyrelsens projekter.

10. Samarbejde om at styrke innovationskapaciteten

Regeringen og Vækstforum Sjælland har allerede et tæt samarbejde i dag på innovationsområdet, blandt andet om indsatser i regi af Fornylsesfonden og Rådet for Teknologi og Innovation, blandt andet om at etablere strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation, styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk, styrke smv'ers innovationskraft samt fremme samspil mellem den offentlige og private sektor.

Rådet for Teknologi og Innovation, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og de regionale vækstfora aftalte i februar 2011 at udarbejde en strategi for, hvordan man samlet set fra national og regional side kan skabe gode rammer for innovation, videndeling og vækst i innovationsnetværk og klynger, herunder at sikre et styrket samarbejde og arbejdsdeling mellem det statslige og regionale niveau. Dette arbejde vil parterne gøre færdigt i 2012.

Regeringen vil fremlægge en innovationsstrategi, der har til formål at øge innovationskapaciteten og skabe en fælles retning for innovationspolitikken. Som led i arbejdet med innovationsstrategien vil regeringen tage initiativ til en dialog med vækstfora om samspillet mellem de statslige og regionale innovationstilbud.

Vækstforum Sjælland kan styrke den nationale innovationskapacitet og styrke regionale specialiseringer ved at videreudvikle regionale klynge- og platformsiniciativer og understøtte deres muligheder for at samarbejde med og indgå i de nationale og internationale klyngeinitiativer. Særligt inden for produktionserhverv, byggeri og den grønne satsning samt inden for velfærdsteknologi kan sådanne initiativer blive aktuelle. Relevante eksempler er initiativet vedr. bioproduktion - BIOPRO, Risø park, videnscenter for byggeri, SundhedsInnovationSjælland og VelfærdsInnovationSjælland. Alle eksempler på initiativer som styrker den regionale erhvervsudvikling igennem vidensopbygning og samspil.

Vækstforum Sjælland har medvirket til at etablere Copenhagen Cleantech Cluster (CCC), som har til formål at styrke cleantechsektoren i Region Sjælland og Region Hovedstaden og sikre vækst og udvikling i de regionale miljø- og energivirksomheder. CCC bidrager både til fastholdelse og tiltrækning af cleantechvirksomheder. Siden opstarten i 2009, har CCC opnået stor international interesse og betragtes allerede som én af de mest markante internationale cleantechklynger. CCC har sekretariat hos Copenhagen Capacity og har bl.a. deltagelse af DTU Risø og Københavns Universitet, som arbejder med at overføre forsk-

ning til brug i miljø- og energisektoren. Frem mod 2014 arbejder CCC for at skabe 1000 nye arbejdspladser indenfor cleantechområdet.

Indenfor sundheds- og velfærdssektoren ønsker regionen at støtte regeringens tanker om, på baggrund af et bedre samspil mellem praksis, uddannelse og forskning, at skabe innovation og vækst.

11. Adgang til risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har god adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Vækstforum Sjælland har i samarbejde med CAT styrket mulighederne for risikovillig kapital ved etablering af investeringsfonden CAT Invest Zealand. Vækstfonden, CAT, Væksthus Sjælland og Vækstforum Sjælland har gennemført en analyse af behovet for og anvendelsen af kapitalordninger. Analysen understreger behovet for, fortsat at styrke mulighederne for adgangen til finansiering, herunder egenkapital for regionens virksomheder.

Vækstforum Sjælland, Væksthus Sjælland, CAT og Vækstfonden vil samarbejde om at styrke informationsindsatsen over for virksomheder og banker for at udbrede kendskabet til ordningerne Vækstkautionsordning, Kom-i-gang-lån og Dansk Vækstkapital.

12. Investeringsfremme

Regeringen vil arbejde for at tiltrække udenlandske investeringer og skabe bedre rammer for udenlandske virksomheders investeringer i Danmark. Regeringen har derfor nedsat en arbejdsgruppe, der skal sikre en styrket og effektiv koordination af indsatsen for at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder i Danmark. Arbejdsgruppen skal bl.a. gennemgå modtage- og fastholdelsesindsatsen med henblik på at sikre, at den skaber de mest optimale forhold for de udenlandske virksomheder, herunder sikre bedre koordination mellem den kommunale, regionale og nationale indsats. Regeringen vil invitere Danske Regioner, Copenhagen Capacity, Foreningen Vestdansk Investeringsfremme samt KL til at deltage i arbejdsgruppen. Vækstforum inviteres til at bidrage med indspil til processen i form af beskrivelser af udfordringer samt forslag til løsninger.

Vækstforum Sjælland har en samarbejdskontrakt med Invest in Denmark, hvis formål er at understøtte Vækstforum Sjællands Erhvervsudviklingsstrategi 2011-2014. Samarbejdet skal være med til at øge væksten og beskæftigelsen i regionen gennem skabte eller fastholdte job fra udenlandske virksomheder. Konkret understøtter samarbejdet med Invest in Denmark Vækstforum Sjællands erhvervsudviklingsstrategi indenfor regionens prioriterede områder: CleanTech og Farma/medikoteknologi. Det sker gennem fremme af innovation og vidensopbygning gennem tiltrækning af investeringer og strategiske samarbejder. Under en tværgående indsats sættes der fokus på Innovation og Internationalisering. Det sker gennem tiltrækning af flere internationale investeringer til regionen og en tæt kobling til udenrigsministeriets/eksportrådets eksportfremmerådgivning i regionen og Femern Bælt. I forbindelse med Femern Bælt forbindelsen skal potentialerne for udenlandske investeringer afdækkes i samarbejde med relevante aktører.

Vækstforum Sjælland har også en samarbejdsaftale med Copenhagen Capacity, som i koordination med Invest in Denmark bidrager til erhvervsudviklingsstrategiens målsætninger

indenfor cleantech, farma/medico, arbejdet i Femern Bælt og STRING korridoren, samt internationalisering. Vækstforum Sjælland og Copenhagen Capacity har bl.a. en satsning rettet mod det kinesiske marked, primært i kraft af regionens venskabsaftale med Zhejiang provinsen. Copenhagen Capacity har sammen med Invest in Denmark fokus på at tiltrække og fastholde virksomheder og investering i regionen og samarbejder med kommunerne om at styrke og professionalisere de lokale modtageapparater. Copenhagen Capacity arbejder samtidig med at styrke regionens tiltrækningskraft indenfor de valgte satsningsområder, herunder netværksopbygning og klyngedannelse. Det har blandt andet resulteret i Copenhagen Cleantech Cluster, som Copenhagen Capacity er en bærende partner i.

13. Adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomhed

Det skal være attraktivt at drive virksomhed i Danmark, og derfor er det også vigtigt, at der blandt andet er god adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomheder i alle egne af landet, herunder i landdistrikterne. Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chance for at udvikle sig til vækstiværksættere og vækstvirksomheder. Samtidig betyder globaliseringen, at de danske virksomheders vækst- og fremtidsmuligheder i stigende grad afhænger af eksport og internationalisering.

Der er allerede igangsat en række samarbejder mellem parterne. Eksportrådet under Udenrigsministeriet har indgået strategiske samarbejdsaftaler med hhv. Region Midtjylland / Væksthus Midtjylland, Region Nordjylland / Væksthus Nordjylland og Region Sjælland / Væksthus Sjælland, der sikrer, at rådgivning om internationalisering og eksport bliver en integreret del af den regionale erhvervsrådgivning. Som et centralt element i det forstærkede samarbejde er der placeret en medarbejder fra Eksportrådet i væksthuse. Samarbejdet giver dermed virksomheder en direkte og nem adgang til Eksportrådets globale netværk og bringer internationalt markedskendskab ind i samarbejdet med regionen og virksomhederne. Eksportrådet er i dialog med Væksthus Syddanmark om en lignende aftale.

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at gennemføre en dialog med deltagelse af relevante parter om mulighederne for at skabe endnu bedre sammenhæng mellem konkrete rådgivnings-, vejlednings- og sparringstilbud, og herunder at sikre, at de eksisterende tilbud bredes bedst muligt ud til relevante virksomheder.

Vækstforum Sjælland og KKR Sjælland har i maj 2010 indgået en samarbejdsaftale om "Fremtidens erhvervsservice". I forlængelse heraf er Vækstforum og kommunerne i færd med at se på det samlede regionale erhvervsfremmesystem med det formål at gøre systemet mere effektivt samt synligt og gennemsigtigt for virksomheder.

For at understøtte mulighederne for at etablere overlevedygtige virksomheder i regionen, har Vækstforum Sjælland i samarbejde med Væksthus Sjælland og kommunerne etableret 10 vækstfabrikker rundt i regionen. En Vækstfabrik er et særligt udviklingsmiljø for iværksættere og virksomheder med en kommercielt bæredygtig idé eller produkt. Vækstfabrikkerne tilbyder udover en fuldt udstyret arbejdsplads i et udviklingsmiljø, et vækstforløb på op til tre år indeholdende sparring, kompetenceudvikling, netværk, mentorordning og fælles arrangementer.

14. Samarbejde om at udnytte nye muligheder i digitalisering

Digitalisering spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervs-mæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet. For at udnytte potentialet på området lancerede den tidligere regering, KL og Danske Regioner i august 2011 en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2011-15, der bl.a. skal lette virksomhedernes vej til vækst.

I februar 2012 blev erhvervs- og vækstministeren enig med KL, regionerne og telebranchen om fem konkrete initiativer, som skal øge mobildækningen i hele Danmark. I forbindelse hermed vil Erhvervsstyrelsen se på, hvilke muligheder og barrierer der er for at forbedre dækningen af højhastighedsforbindelser og for at forbedre mobildækningen gennem initiativer på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Dette arbejde vil omfatte både tekniske, juridiske og økonomiske barrierer. Erhvervsstyrelsen forventer at levere initiativer allerede medio 2012. På baggrund af arbejdet vil der i givet fald kunne tages stilling til eventuelle politiske initiativer. Vækstforum vil blive orienteret om initiativerne.

En arbejdsgruppe under Erhvervs- og Vækstministeriet opgør medio 2012 en række måder, hvorpå kommuner og regioner kan fremme bredbåndsudviklingen og dermed bidrage til den danske målsætning, at alle skal kunne få adgang til en internetforbindelse med en hastighed på mindst 100 Mbit/s senest i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter - i samarbejde med vækstforum - bidrage til at udbrede budskaberne via møder i relevante fora, hvor blandt andet alle regioner og Bornholm vil kunne deltage.

15. Ungdomsuddannelse til fremtidens arbejdsmarked

Parterne er enige om at bedre og mere uddannelse er afgørende for en konkurrencedygtig arbejdsstyrke, der kan sikre vækst og velstand.

Parterne vil som led heri styrke samarbejdet om et bedre undervisnings- og læringsmiljø på erhvervsuddannelsesområdet og vil i 2012 fokusere på initiativer, der kan bidrage til at sikre flere praktikpladser samt styrke talentarbejdet. De seks vækstfora vil blive inviteret til et fællesmøde af Ministeriet for Børn og Undervisning, hvor vækstforums ønsker samlet drøftes.

Parterne vil desuden etablere nye samarbejder på gymnasieområdet. Parterne vil samarbejde om rekrutteringen af gymnasiefremmede elever samt om at øge deres udbytte og gennemførelse af en gymnasial uddannelse. Derudover støtter regeringen, at vækstforum styrker indsatsen for de bogligt svage elever på erhvervskolerne og styrker indsatsen for talenterne i ungdomsuddannelserne. Regeringen vil konkret samarbejde med vækstforum om at videreformidle relevante erfaringer fra de enkelte regioner, og parterne vil indgå i relevante samarbejdsprojekter. Med udgangspunkt i AVID-programmet – Advancement Via Individual Determination - vil Region Sjælland udvikle et supplement til den obligatoriske undervisning til unge fra uddannelsesfremmede hjem og talenterne i erhvervsskolerne og på gymnasierne. Ministeriet for Børn og Undervisning vil samarbejde med Vækstforum Sjælland om at videreformidle relevante erfaringer fra regionen. Derudover vil parterne samarbejde om virkelighedsnære aktiviteter for talentfulde elever via netværksdannelse. Vækstforum og regeringen vil konkret støtte, at gymnasier indgår i dannelse af netværk med

aftagerinstitutioner og virksomheder. Indholdet af netværkene bør udformes i fællesskab med de deltagende gymnasier, aftagerinstitutioner og virksomheder.

Vækstforum Sjælland ønsker bl.a. i samarbejde med Femern Bælt Development at styrke praktikmulighederne på tværs af Femern Bælt. Projektet "Fra reserve til ressource" skal bidrage til nye praktikformer, en udvidet skolepraktikmulighed, mere fleksibilitet i forhold til svage unges mulighed for at gennemføre en erhvervsuddannelse, at det bliver mere attraktivt at gennemføre sin praktik i Tyskland og dermed bidrage til et sammenhængende arbejdsmarked.

Vækstforum og Ministeriet for Børn og Undervisning vil arbejde for at sikre et tættere lokalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne ved at understøtte de lokale institutioners overvejelser med henblik på indgåelse af fusioner mellem institutioner, etablering af campus eller administrative fællesskaber. Indsatsen vil særligt være relevant i visse yderområder på grund af den demografiske udvikling. Vækstforum Sjælland vil nedsætte en ER-FA-gruppe, der skal opsamle erfaringerne med dannelse af campus. Ministeriet for Børn og Undervisning vil følge erfaringerne og udbrede best practice med dannelse af campus. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter vil medvirke til at sikre videreformidling af gode eksempler på et tættere samarbejde.

16. Et tættere samarbejde mellem videregående uddannelser og erhvervslivet

Parterne vil fortsat fremme samarbejdet mellem de videregående uddannelsesinstitutioner i Region Sjælland. Dette sker primært i regi af "Kompetenceparat 2020" og den dertil hørende handlingsplan for de videregående uddannelser. Også dialogen mellem de videregående uddannelsesinstitutioner og de små- og mellemstore virksomheder prioriteres højt, hvilket fx kan ske ved målrettet kompetenceudvikling af medarbejdere i virksomhederne, eksamensprojekter, 'udviklingsstipendier' for undervisere i ophold i virksomheder, SMV-medarbejdere som gæsteundervisere, virksomhedernes input til praksisnær casebaseret undervisning i uddannelserne mv.

Parterne er desuden enige om at gennemføre dialogmøder mellem de regionale vækstfora og ledelsen på de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesinstitutioner, hvor uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet kan drøfte, hvorledes institutionerne i højere grad kan understøtte vækst i virksomhederne gennem uddannelser og produktion af viden af høj kvalitet.

Parterne er enige om at samarbejde om at få flere videnmedarbejdere ud i små og mellemstore virksomheder på grundlag af de igangsatte projekter i regionen. Indsatsen gennemføres af EVV med projektet VidenMetro og af Roskilde Universitet og Syddansk Universitet med projektet, Videnmedarbejdere i Region Sjælland og i samarbejde med ErhvervsFORUM Roskilde.

17. Styrket samarbejde om voksen- og efteruddannelse

Vækstforum og regeringen vil medvirke til at fremme samspillet mellem den regionale beskæftigelses- og erhvervs- og vækststudvikling samt voksen- og efteruddannelsesområdet. Vækstforum oplyser, at de allerede har et godt og konstruktivt samarbejde med Voksen- og Efteruddannelsescentrene (VEU-centrene) i regionen, og at der er dialog om fælles indsatsområder, hvilket både fremgår i oplæg til handlingsplan for Kompetenceparat 2020

og VEU-centrenes udviklingskontrakter. Vækstforum vil fortsat have fokus på et tættere samarbejde med Voksen- og Efteruddannelses-centrene (VEU-centrene) som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet. Regeringen vil sætte fokus på, at VEU-centrene sikrer et tættere samarbejde med vækstforum om voksen- og efteruddannelse. Parterne er enige om at styrke dette samarbejde ved at indgå i relevante samarbejdsprojekter.